

65. évf., 2011. XI. 3., ára 50 dinár

31

Jó Pajtás

November 3.
A magyar tudomány napja

Udvarnok várja a versmondókat

A Jó Pajtás szerkesztősége a törzsudvarnoki Szűcs Imre Udvarnoki Magyar Oktatást és Művelődést Fejlesztő Társulással közösen meghirdette a Szűcs Imre versmondó versenyt.

A versennyel a szervezők a magyar nyelv napjához, no meg Imre-naphoz is kötve meg kívánnak emlékezni a húsz éve elhunyt neves gyermekköltőről, Udvarnok szülőltjéről, a Jó Pajtás irodalmi szerkesztőjéről.

Mint már tájékoztattunk (Jó Pajtás 27., 29. és 30. sz.), a Szűcs Imre versmondó verseny kiinduló pontját a Forum Könyvkiadó kiadásában most megjelent Zúzott kaleidoszkóp c. Szűcs Imre-verseskötet képezte, ezzel is visszatérve ahhoz a régen elfelejtett gyakorlathoz, hogy minden nyelvművelő versenyünk egy-egy frissen kiadott könyvhöz kötődik. Természetesen senkit sem köteleztünk arra, hogy Szűcs Imrének pont ebből a könyvből válasszon verset.

Az utóbbi néhány napban fölgyorsult a bejelentkezések száma, olyan helyekről is beküldték szerkesztőségünkbe az iskolabajnokok listáját, ahonnan előzetesen nem is jelezték részvételi szándékukat. Mivel a körzeti bajnokságoztól – elsősorban idősűke miatt – ezúttal eltekintettünk, és, mint általában mindenütt a bérce Balkánon és környékén – mi is elfogadtuk, elfogadjuk a késéssel jelentkezőket is.

A négy korcsoport alapján bejelentett iskolabajnokok listája szerint mintegy száz versmondó tanuló méri össze tudását Törzsudvarnokon (Banatski Dvor, Nagybecskerek, azaz Zrenjanin és Magyar-csernye, azaz Nova Crnja között kb. félúton) november 5-én, ahova 10 órára várjuk mindenki megérkezését (Művelődési otthon – Dom kulture, Vasút utca 6.), eltévedés esetére a helyi szervező mobilszáma: 064/100-61-48.

A versmondók teljesítményét szakmai zsűri fogja értékelni. A döntő minden résztvevője ajándékkönyvet és emléklapot (rész-

vételi oklevelet) kap, a díjazottak pedig a helyezésnek megfelelő oklevelet is.

Ugyanott bemutatjuk Szűcs Imre Zúzott kaleidoszkóp c. verseskötetét.

Szerkesztőségünk telefonszámai (a versennyel kapcsolatos esetleges kérdésekre):

021/457-100 és 064/190-87-55, e-mail: szerk@jopajtas.info

További információkkal az ötletgazda is szívesen szolgál:

Pál Károly, 063/83-33-966 palkaroly51@gmail.com

A szabadkai Városi Könyvtár gyermekosztályán a hét elején a J. J. Zmaj és a Đuro Salaj iskola magyarajkú másodikosai megtekintették Branislav Trifković és Gál Elvira szabadkai színészek ökológiai témájú kétnyelvű előadását. A darab valójában egy tanmese. A két színész rámutatott arra, hogy a Földünk már nagyon beteg, hogy milyen fontos a hulladék szelektív gyűjtése, valamint hogyan kell azt tenni. Maguk a gyerekek is bekapcsolódtak a játékba. Egyébként a könyvtár a Köztisztasági vállalattal és a két színésszel együttműködve mutatja be a mesét a szabadkai óvodásoknak és kisiskolásoknak.

EMI

A tanulók játéka

Csoportkép

Szegény Földecske, nagyon beteg!

Szerkesztőségünk több mint 40 évvel ezelőtt kezdődött hagyományos sakkturnáját első ízben tartottuk meg Cservenkán a helybeliek és a sziváciak közös szervezésében. Hogy két helység együttesen vállalja a vetélkedő lebonyolítását, arra még nem volt példa, és sok más egyéb miatt is rendkívülinek tekinthetjük ezt az ideai seregszemlét. Nem számítottunk rá, hogy megdől a 2004-es becsei rekord (224 résztvevő) különösképp azért, mert a régi ismerősök közül ezúttal távol maradtak a magyarkanizsaiak, moravicaiak, törökkanizsaiak, temeriniek, óbecseiek, bezdániaiak, meg a közeli kucorai, kishegyesi és szenttamási versenyzők, és Szabadkáról is csak egy iskola jelentkezett az utolsó pillanatban. Mégis rekordot jegyeztünk: 61 (köztük 1 szegedi) iskolából 234 ifjú tehetség jelent meg ezen a legnépszerűbbé vált vajdasági sakkturnán. A lányok versenyén 63-an léptek fel, s emellett még öten a fiúk mezőnyében próbálták szerencsét – eléggé sikeresen. Különlegesség az is, hogy egyre több az alsós résztvevő, ami elsősorban az iskolákban bevezetett sakkoktatásnak köszönhető. És ahol rendszeresen foglalkoznak a gyerekekkel, annak meg is látszik az eredménye. Bizonyíték erre **Ljubiša Kuzmanović** újvidéki sakkoktató szakavatott munkájának gyümölcse: a Kosta Trifković iskola diákjai ugyanis kellemes meglepetésre három serleget érdemeltek ki (épp úgy, mint két éve a tornyosiak). Jellemző a teljesítményére, hogy több szolid játékost tudott felvonultatni, így megérdemelten vették birtokukba az alsósok győztesének, a fiúcsapatok legjobbjának és a lányok meg a fiúk együttes eredménye alapján a legsikeresebb iskolának járó trófeát. A közelmúltban váratlanul elhunyt zentai **Geleta János** oktatói tevékenysége is már évek óta tükröződött a helybeli, felsőhegyi, tornyosi stb. játékosok fejlődésében, élvonalbeli helyezésekben. Az ő tanítványa **Korponai Ákos**, a fiúk győztese, a November 11. iskola hetedikes, kitűnő tanulója, meg **Mila Šoklovački**, az unokája is, aki igen jól szerepelt a fiúk között. Az apatinai **Marina**

Rekord Cservenkán

Korponai és Gajčin a bajnok – 234 résztvevő a Jó Pajtás sakkversenyén – Három serleg Újvidékre került

Gajčin is rendkívülit fejlődött, veretlenül lett első a lányok versenyén. Kár, hogy nem került sor az egyik legesélyesebb **Kecskeméti Krisztinával** való közvetlen találkozóra. (A tornyosi lány ugyanis váratlanul kikapott a második fordulóban a középmezőnyhöz tartozó cservenkai **Stankovićtól**, s utána már hiába győzte le minden ellenfelét, nem kerülhetett a trófeáért.) Majdnem hasonlóan járt Krisztina öccse, **Árpád** is, a 4. fordulóban **Blagojević** ellen leadott fél pont miatt. Az utolsó forduló rangadóján, a Korponai–Kecskeméti találkozón pedig a két títán nem bírt egymással, megosztották a ponton. Korponai azzal lett első, a szintén kiváló külai **Pavkov** előtt, hogy egy árnyalattal jobban teljesített a Buchholz rendszer szerint.

Teljesítménylista

Fiúk

Korponai Ákos (November 11., Zenta) 6,5; Pavkov Nebojša (Isa Bajić, Kúla) 6,5; Čiča Luka (Petőfi Sándor, Újvidék), Sodobović Veljko (Nikola Tesla, Lipar), Kecskeméti Árpád (Tömörkény István, Tornyyos), Juhász Bence (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy) és Omorjan Dejan (Kosta Trifković, Újvidék) 6; Besedeš Danilo (P. P. Njogoš, Nagybecskerek), Blagojević Radomir és Ćimović Gorica (Aleksa Šantić), Šakota Aleksa (Avram Mrazović, Zombor), Šobot Branislav (J. J. Zmaj, Újvidék) és Adamović David (Kosta Trifković, Újvidék) 5,5; Cvetanović Damjan (Žarko Zrenjanin, Újvidék), Galin Ilija (József Attila, Újvidék), Šuković Srđan (Đura Jakšić, Szerbcsernye), Mićin Lazar (J. J. Zmaj, Újvidék), Vlaškalić Sergej (Október 20., Szivác), Čevizović Miloš (Žarko Zrenjanin, Apatin), Lipót Tamás (Jovan Popović, Csóka), Jovanović Pavle (Đura Daničić, Újvidék), Fenyvesi Roland (Dózsa György, Gunaras), Jovanović Danilo (Ivan Milutinović, Szabadka), Šerbedžija Luka (Kosta Trifković, Újvidék), Pap Zoran (Tihomir Ostojić, Tiszaszentmiklós), Kriška Vladimir (Jozef Marčok, Gložan), Mojzes Aleksandar (Testvériség-egység, Nemesmilitics), Jurić Denis (Nikola Vukičević, Zombor), Panić Nikola (Kosta Trifković, Újvidék), Miljuš Srđa (Vuk Karadžić, Cservenka) és Radović Miljan (Október 20., Szivác) 5; Grbin Stefan (Tiszaszentmiklós), Savin Aleksa (Žarko Zrenjanin), Nedeljković Igor (Svetozar Marković, Újvidék), Horváth Márk (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy), Polimac Sava (Miroslav Antić, Futak), Grubor Petar (Csúrog), Jahura Danilo (Október 2., Nagybecskerek), Zdravković Boško (Miloje Čiplić, Törökbecse), Petrić Jakov (Csúrog), Jokić Gojko (Szivác), Levnjajić Siniša (Dositej Obradović, Nagybecskerek), Obradović Milan (Aleksa Šantić),

Marina Gajčin

Korponai Ákos

Tot Dejan (Szivác), Dačić Borislav (Ivan Milutinović, Szabadka), Pisarić Miloš (Dušan Radović, Újvidék) 4,5; Brančić Dušan (Csúrog), Šandor Jovan (Aleksa Šantić), Jeličić Dejan (Miroslav Antić, Futak), Grujić Vojislav (Aleksa Šantić), Đokić Nikola (Testvérség-egység, Zombor), Monoki Antal (Csóka), Belić Aleksandar (Ivan Milutinović, Szabadka), Galusz Márton (Thurzó Lajos, Zenta), Kljajić Luka (Dr. Jovan Cvijić, Nagybecskerek), Simonović Aleksandar (Szivác), Ilinčić Aleksa (Petőfi Sándor, Újvidék), Ilijašev Andrej (Szanád), Hlplka Ondrej (Gložan), Serafimovski Saša (Miloš Crnjanski, Újvidék), Doroskov Uroš (Vuk Karadžić, Nagybecskerek), Rosić Marko (Kosta Trifković, Újvidék), Peruničić Vuk (Szivác), Fülöp Péter (Felsőhegy), Gluščević Boris (Szivác), Lončarski Stefan (Csúrog), Karišik Danijela (Aleksa Šantić), Rekecki Ármin (Thurzó Lajos, Zenta), Vojin Sima (Vuk Karadžić, Nagybecskerek), Živanović Nikola (Cservenka), Đerman Uroš (Žarko Zrenjanin, Újvidék), Földi Flórián (Hunyadi János, Csantavér), Bukinac Mirko (Đura Daničić, Újvidék), Kekić Stanko (Csúrog), Bogosavljev Dejan (Jovan Popović, Kikinda) és Jagodić Simo (Miloš Crnjanski, Újvidék) 4 pont stb. Külön az alsósok között aranyérmes lett az újvidéki harmadikos Omorjan Dejan (Kosta Trifković) 6, és érmet nyert még a szintén harmadikos sziváci Vlaškalić Sergej és az újvidéki negyedikes Jovanović Pavle (Đura Daničić) 5 ponttal stb.

Csapatverseny

Kosta Trifković (Újvidék) 21,5, Aleksa Šantić (Aleksa Šantić) 19,5, Október 20. (Szivác) 18,5, Csokonai Vitéz Mihály (Felsőhegy) 17,5, Đura Jakšić (Csúrog) és November 11. (Zenta) 17, Ivan Milutinović (Szabadka) 16,5, Jovan Popović (Csóka) és Tihomir Ostojić (Tiszaszentmiklós) 15,5, Thurzó Lajos (Zenta) és Vuk Karadžić (Cservenka) 15, Jozef Marčok (Gložan), Október 20. II. (Szivác) és Nikola Tesla (Lipar) 14,5, Dózsa György (Gunaras) és Đura Daničić (Újvidék) 13,5, Branko Radičević (Aleksandrovo) és Branko Čopić (Lukićevo), Hunyadi János (Csantavér) és Petőfi Sándor (Újvidék) 13, Josif Marinković (Törökbecse) 12, Szent Száva (Kikinda) és Vuk Karadžić (Nagybecskerek) 11,5, Tömörkény István (Tornyos) és Miloš Crnjanski (Újvidék) 11 pont stb.

Lányok

Gajčin Marina (Žarko Zrenjanin, Apatin) 6,5, Litričin Ivana (Dositej Obradović, Nagybecskerek) és Kecskeméti Krisztina (Tornyos) 6, Đermanović Adrijana (Žarko Zrenjanin, Nagybecskerek), Sladojević Teodora (Csúrog) és Racić Teodora (Vuk Karadžić, Nagybecskerek) 5,5, Radosavljev Anamarija (Vasa Stajić, Újvidék), Tešić Marica (Vuk Karadžić, Nagybecskerek), Adžić Anna (Szeged), Galin Milana (József Attila, Újvidék), Lalić Danka (Dositej Obradović, Nagybecskerek) és Milivojević Maša (Kosta Trifković, Újvidék) 5, Stanković Zvezdana (Žarko Zrenjanin, Apatin), Nikolić Vanja (Tiszaszentmiklós), Cekić Teodora (Szivác) és Janjić Jovana (Aleksa Šantić) 4,5, Šmit Ivana (Avram Mrzović, Zombor), Karišik Maja (Aleksa Šantić), Čonić Natalija (Avram Mrzović, Zombor), Radomir Anđela (Csúrog), Robal Bojana (Dr. Jovan Cvijić, Nagybecskerek), Stanojević Ivana (Cservenka), Eperjesi Lilla (Csóka), Peruničić Zeljana (Szivác), Robal Marina (Dr. Jovan Cvijić, Nagybecskerek), Balog Izabella (Tornyos),

A Kosta Trifković iskola csapata Ljubiša Kuzmanović szakvezetővel

Milosavac Mija (J. J. Zmaj, Sremska Kamenica), Samec Danijela (Tiszaszentmiklós), Vujkov Iva (Kosta Trifković, Újvidék) és Udovičić Nina (Žarko Zrenjanin, Újvidék) 4 pont stb. Az alsós kislányok közül a negyedikes nagybecskereki Đermanović Adrijana nyerte el a győztesnek járó serleget 5,5, az ezüstérmet az újvidéki harmadikos Milivojević Maša (Kosta Trifković) 5, a bronzot pedig a harmadikos sziváci Cekić Teodora érdemelte ki 4,5 ponttal.

Csapatverseny

Žarko Zrenjanin (Apatin) és Dositej Obradović (Nagybecskerek) 11, Vuk Karadžić (Nagybecskerek) 10,5, Tömörkény István (Tornyos) 10, Đura Jakšić (Csúrog) 9,5, Kosta Trifković (Újvidék) 9, Aleksa Šantić (Aleksa Šantić) és Tihomir Ostojić (Tiszaszentmiklós) 8,5, Avram Mrzović (Zombor) és Dr. Jovan Cvijić (Nagybecskerek) 8, Október 20. (Szivác) és József Attila (Újvidék) 7,5, Október 20. II. (Szivác) 7 pont stb.

A fiúk és a lányok teljesítményét véve figyelembe az újvidéki Kosta Trifković érdemelte ki a legsikeresebb iskolának járó trófeát (korábban a sziváciak, előzőleg pedig rendre a csúrogiak diadalmaskodtak). A sorrend: Kosta Trifković (Újvidék) 30,5, Aleksa Šantić (Aleksa Šantić) 28, Csúrog 26,5, Szivác 26, Tihomir Ostojić (Tiszaszentmiklós) 24, Csokonai Vitéz Mihály (Felsőhegy) 23, Vuk Karadžić (Nagybecskerek) 22, Tömörkény István (Tornyos) és Szivác II. 21, November 11. (Zenta) 20,5, Vuk Karadžić (Cservenka) 20, Jovan Popović (Csóka) és Dózsa György (Gunaras) 19,5, Hunyadi János (Csantavér), Avram Mrzović (Zombor) és Žarko Zrenjanin (Apatin) 18, Thurzó Lajos (Zenta) és Lipar 17,5, Ivan Milutinović (Szabadka) 16,5, Dositej Obradović (Nagybecskerek) és Žarko Zrenjanin (Újvidék) 15,5, Josif Marinković (Törökbecse) 15,

Jozef Marčok (Gložan) és Szent Száva (Kikinda) 14,5, Đura Daničić (Újvidék) 13,5, Petőfi Sándor (Újvidék), Aleksandrovo és Lukićevo 13, József Attila (Újvidék) 12,5 pont stb.

Díjak, elismerések

A verseny fő védnökei a Vajdasági Sakkszövetség és a cservenkai helyi közösség voltak. Velük együtt a Magyar Szó szerkesztősége, továbbá a kúlai Rodić és a városépítő intézet, a cservenkai Žitobačka, Pahuljica és a Zaliv vállalatok meg a sakkfelszerelést forgalmazó szenttamási Dosztán Kft. járult hozzá ahhoz, hogy a szervezés, ellátás, meg a serlegek, érmek s oklevelek mellett, mintegy 40 ajándécsomaggal emlékeztetesebbé tegyék a sakkzók számára a cservenkai tartózkodást. Az egyéni győztesek (fiúk, lányok, külön az alsósok), fiú- és lánycsapatok első helyezettjei és a legeredményesebb iskola serleget, érmet meg oklevelet, az elmezőnybe kerülő versenyzők sakk-könyveket és egyéb emléktárgyakat kaptak. Külön jutalomban részesült **Žarko Dragaš**, a sziváci sakkklub elnöke és mindenese, aki már három éve (Szivácun, Kúlán és Cservenkán) főszervezője a vetélkedőnek. A helybeli sakkzók közül **Dragi Grubor**, az iskolából **Jadranka Raičević** igazgató és segítőitársai, elsősorban **Dragan Kuprešanin** és **Danijela Lovre** vett részt a szervezésben. A főbírói teendőket az újvidéki **Milan Miladinov** szövetségi bíró látta el, segédbírók pedig a sziváci sakk-klub tagjai voltak. A Vajdasági Sakkszövetség képviselőjeként **Petar Miličević** nyújtott nagy segítséget.

Még egy mozgalmas, nem kis feladatokkal járó, tömeges vetélkedőn vagyunk túl. A következő találkozó megszervezésére egyelőre nincs jelentkező.

Piszár József

Hófelhők közelednek

Sokféle arca van a novembernek, az utolsó őszi hónapnak. Olykor, akár napokig, csendes eső áztatja a földeket, dagadó sár lepi az utakat, és köd nehezíti a megfigyelést. Az sem meglepő, ha fátyolos napsütés fogad bennünket, amelynek egyre gyengülő sugarai sziporkázva csillannak meg a sárguló, dérepte fűszálakon. Dél tájban megmozdulnak a rovarok, pókok szaladgálnak a fű között, az égen azonban már a tundrák felől érkezett vadlibák gágogó V betűje úszik, és a puszták is hangosak az átvonuló darvak krúgató kiáltásaitól. Emlékszem azonban olyan évekre is, amikor november derekán már hópihéek kavargtak a levegőben, jégvárta feszült a tócsákon, és a kiránduláson ugyancsak elkelt a vastag pulóver.

Ennek ellenére érdemes kirándulni, hiszen a természet ilyenkor is tanulságos élményeket, megfigyelési lehetőségeket tartogat számunkra. Később azután, a már fagyos, behavazott decemberi erdőben vagy mezőkön járva a szokásosnál jóval távolabbról észrevehetjük a fehér felületen mozgó állatokat. A friss hótakaró pedig óriási, nyitott képeskönyvként tárja eléink az éjszaka történetek. A nyomolvasás érdekes és izgalmas feladat, sok új ismerettel szolgál. A hóban hagyott jelek sok mindent elárulnak az egyébként többnyire éjszaka járó állatok – a róka, a nyest vagy a vidra – viselkedéséről. Használjuk ki a lehetőséget, induljunk el a mindenkori időjáráshoz öltözve, és nem fogunk csalódní! Olyan szépen mondja a költő is:

*Megjött a fagy, sikolt a ház falán,
a holtak foga koccan. Hallani.
Szizegnek fönny a száraz, barna fán
vadmirtuszok kis őszi bozontjai.
Egy kuvik jóslatát hullatja rám;
félek? Nem is félek talán.*

(Radnóti Miklós: Naptár / November)

Madarásnaplóm fakuló sorai arra emlékeztetnek, hogy a múlt század ötvenes éveiben egy halastónál jártam egy november végi napon. Este óriási tömegben húztak be a tavakra a nagy lilikek. Előbb köröztek a tavak felett, azután a vízre ereszkedtek. Akkoriban erre még kevés volt a vetési lúd, miképp lilikekkel sem nagyon találkoztam. Tiszta csapatokkal biztosan nem. Az utóbbi néhány évtized azonban e téren is változást hozott. Ma az őszi libacsapatokban már több a lilik, mint a vetési lúd, és a szépen

Vadludak

csengő „li-lik” kiáltásokat esténként néha a város felett is hallom.

Mostanában megszokott látvány, de akkoriban élményt jelentett az egyik leeresztett tó iszapján haldögöt tépő rétisas. Hosszan távcsöveztem a gátról, amint megfontolt mozdulatokkal szaggatta a zsákmányt, és amikor néha királyi tekintettel körülpillantott, a körülötte ólálkodó, potyát leső dolmányos varjak nyomban odébb ugrottak. Később megcsodálhattam a levegőben is: fehér farkú, öreg madár volt, és nagy örömmel hosszasan keringett a tavak felett.

Ha valami csoda folytán a korán beálló esti szürkületben a vizek mélyére pillanthatnánk, megfigyelhetnénk a vadászatra induló hatalmas ragadozót, a harcsát. Európa legnagyobb természetű édesvízi halának a tömege mázsányi, míg hosszúsága akár két méter is lehet. Táplálékában nem változatos, hiszen halak mellett rákokat, békákat és kisemlősöket is eszik, de lerántja a vízen úszó madarat és elfogyasztja a dögöt is.

Pikkelyek nélküli teste erősen nyújtott, feje lapos és széles, szájnílása nagy. Jellemző a felső állkapcsán levő két hosszú bajuszszál. Hazánkban gyakori, tavakban és folyókban mindenütt előfordul, híres harcsafogó verseny a minden augusztusban megrendezett Zlatna bučka Đerdapa.

Sch. E.

Darvak
vonulása

Vidra

Harcsa

A csigák „gyorshajtók” az evolúció útján

A tudósok szerint egyes képviselőik genetikailag rendkívül gyorsan tudnak alkalmazkodni az új körülményekhez.

Nemzetközi kutatócsoport több ezer önkéntes csigagyűjtő segítségével elemezte 15 európai országban a csigák képességét a gyors alkalmazkodásra. Eredményeik alapján az életkörülményeikben és a rájuk leselkedő ellenségek világában bekövetkező változásokra a csigák gyors választ adnak. A szakemberek a csigaházak színéről és mintájáról gyűjtött régi és friss adatok – félmillió ligeticsiga-példány – összevetésével jutottak erre a következtetésre.

Az Európa-szerte elterjedt ligeti vagy sávcsiga mindössze ötven év alatt ment át genetikai változáson. „Ez rövid idő az evolúcióban” – mondta Christian Anton – a kutatás németországi koordinátora. Ez az időszak 15–20 csigagenerációt tesz ki. „Nem tudjuk, mik a változások okai, és hogy az éghajlat szerepet játszik-e” – mondta a halli tudós.

A kutató szerint a sárga csigaházak – amelyek a legkevésbé melegszenek át a napsütéstől – németországi élőhelyükön homokszínt öltöttek. Más helyeken élő példányok egyszerűen csak árnyékba húzódtak a nap elől. A kutatás azt is kimutatta, hogy a kontinensen csökkent a csak egy csíkkal színezett csigaházak mennyisége. A tudósok még erre sem találtak magyarázatot.

A szarkák ismernek minket

Egy új tanulmány kimutatta, hogy a vadon élő szarkák azonosítják az embert arcáról, hangjáról és szagáról.

Számos tanulmány foglalkozott azzal, hogy egyes háziállatok miként ismerik fel az embereket, pl. a kutyák, a méhek, a csirkék, galambok, juhok, lámák, pingvinek, fókák, nyulak, lovak, gyíkok és polipok. Ők mind tudják, kik vagyunk, hiszen kapcsolatba kerülnek velünk nap mint nap. De vajon a vadon élő állatok is képesek felismerni egy-egy embert?

A Szöuli Nemzeti Egyetem és az Ewha Női Egyetem kutatói a szarkaszaporodás éves felmérését végezték, amikor azt tapasztalták 2009-ben, hogy az egyik PhD-hallgatót, Young Lee Wont – aki a fészkeket vizsgálta – akkor is követte és piszkálta az egyik szarka, amikor megpróbálta becsapni, azzal, hogy más fejére tette át a sapkáját.

A kutatók kíváncsiak voltak arra, vajon véletlenül szűrték ki ilyen jól Young Lee Wont, vagy a madarak valóban tudják, ki kicsoda. Az eredmények azt igazolták, hogy az emberek szagát csak részben érzékelik, inkább a látásukra támaszkodnak, amely annyira pontos, hogy húszezer emberből is kiválasztják az egyetlen, aki korábban a fészükbe nyúlt.

A hiénák tudnak számolni

A hiénák matematikai képességei megegyeznek a majmókéval. Egy hiéna akár háromig is elszámolhat, állítják a Michigan Állami Egyetem kutatói. A zoológusok a kenyai Masai Mara Nemzeti Parkban előre felvett hiénahangokkal vizsgálták a ragadozó állatok reakcióit, amikor azt találták, hogy a foltos hiéna – *Crocuta crocuta* – eltérően reagál akkor, ha egy, kettő vagy három hiéna hangját hallja meg.

A hiénák kognitív – gondolkodási – képessége ezek szerint a főemlősök szintjén áll, és azt a fel-

tételezést erősíti, hogy a komplex társadalmi csoportokban élő állatok között kulcsfontosságú szerep jut az agy magasabb szintű fejlődésének. A társadalmi környezet „motorja” a kutatók szerint maga az intelligencia, ami az egyszerűbb matematikában való gondolkodást is lehetővé teszi.

Hasonló számolási képességet eddig csak az oroszlánnal, a csimpánzzal és a mexikói bőgőmajommal mutattak ki.

Vulkánévéstől erős a hód mókus foga

Évmilliókkal ezelőtt a hód mókusok kedvenc tápláléka a vulkáni hamuval „fűszerezett” növényzet volt.

A hód mókusok nem tévesztendőek össze a hódokkal, már csak azért sem, mert legközelebbi rokonaik nem a vízi életmódot folytató rágszálók, hanem a fán rohangáló, „mogyorókedvelő” mókusfélék.

Azonkívül, hogy élő kövületnek számítanak, akad más furcsaságuk is: például mindenféle állatfajjal képesek együtt lakni, a szalamandráktól kezdve a borzokig, a múltban pedig még a legkeményebb tápanyagokkal is megbirkóztak. Szó szerint kőveket rágtak.

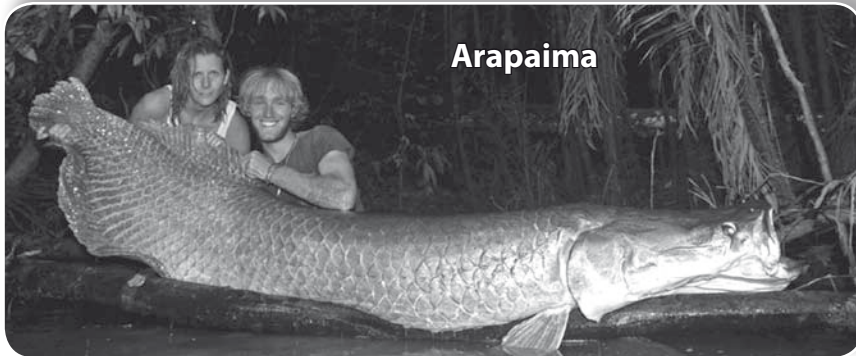
Fossilizálódott maradványaik már az eocén korból való kőzetekben megtalálhatóak. Észak-Nyugat Nevadában és Oregonban élnek már 10-15 millió esztendeje. Az amerikai Yellowstone Nemzeti Parkban szintén elterjedtek. A terület érdekessége, hogy a történelmi idők előtt egy hatalmas vulkánkitörés helyszíne volt. A tűzhányó kitörése során óriási mennyiségű hamu terítette be a Középnegyut-Egyesült Államok nagy részét.

A rágszálóféle azonban megbirkózott a növényzetet befedő kemény törmelékkel – állítja Samantha Hopkins, aki az Amerikai Földtani Társulat minneapolis-i éves ülésén hozta nyilvánosságra a parkban élő hód mókusokról szóló elméletét.

A Yellowstone parki hód mókusok fogazata úgynevezett hypsodont fogazat (hasonló, mint a lovaké). Rágszervei más rágszálóktól eltérően mély koronával bírnak, vastag fogzománcsal és rövid gyökerekkel.

A rágszáló ugyanakkor csak északon szorult rá a kővesésre, ugyanis a Yellowstone Parktól 160 km-re délre a Sierra Nevada-hegységben – amelyet alig érintett az ősi vulkánkitörés – már sokkal gyengébbek a hód mókusok fogai.

Száz kilónál nagyobbra nőnek

Arapaima

Egy, az 1800-as években készült feljegyzés az Amazonasból kifogott 4,5 méteres arapaimát (Arapaima gigas) említi, de a tudósok ezt mesének tartják. Ugyanakkor a 3 méter hosszú és 200 kiló feletti példányok már dokumentáltak. A szóban forgó hal túlhalászása miatt azonban ma már ritkaságnak számítanak a kétméteresek is. A fajt a kihalás fenyegeti. Ez elsősorban annak a következménye, hogy az arapaima – alkalmazkodva az oxigénben szegény vízben levő életfeltételekhez – feljár a felszínre, és légköri oxigént vesz fel. Ilyenkor könnyű zsákmány. A horgászok, persze, nem ekkor fogják, és nem is pusztítják el.

Növekedés tekintetében a mi harcsánk mindenképpen a növekedés bajnokai közé

tartozik. A dokumentált legnagyobbak és a rekordlistákat vezető egyedek között azonban nagyobbak a különbségek, mint bármelyik másik hal esetében. A szóbeszéd adott esetben kiiktatható, hiszen a legnagyobbként nyilvántartott (Berg 1948/1949) a Dnyeperből került elő, ötméteres és háromszáz kilós volt. A sporthorgászok által zsákmányolt legnagyobbak viszont ennek a tömegnek (eddig) felét sem szállították. Ennek ellenére a harcsarekordok folyamatosan nőnek. A Pón, Kazahsztánban, valamint a katalán vizeken fogottak közé befurakodott egy franciaországi történet. Lényege: a horgász nem tudta partra emelni; a hal feje is hatvan kiló felett lehetett; hatkörös harcsával(!) csalizott horogra kapott; továbbra

Harcsa

is ott van a tóban; egy rossz fényviszonyok között készült kép tanúskodik arról, hogy hatalmas jószágról van szó... Várjuk a fejleményeket!

A viza ugyan nem édesvízi hal, de szegről-végről a miénk – volt. Amíg rendszeres volt a vízajárás, akkorák is előkerültek, hogy a Berg-féle harcsából kettő is kényelmesen beléjük fért. A vizákat más tájakon ma is halásszák, és a horgászok is zsákmányolják. Méreteikre vonatkozó pontos adatok azonban nincsenek, hiszen azonnal vissza kell őket engedni, megfelelő mérleg pedig helyben nincs. A képek alapján azonban egyértelmű, hogy amikor a viza felúszik a folyóba, ő a legnagyobb!

Viza

Keressük a 2012. év halát!

Az alábbi címen szavazva te is beleszólhatsz az év halának a megválasztásába

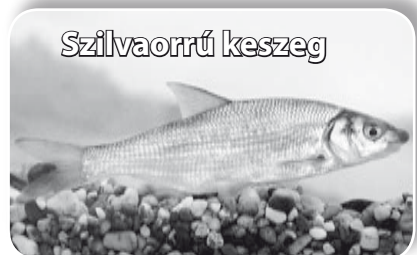
http://haltanitorsasag.uw.hu/azevhala_hu.php

Széles kárász

Lápi póc

Szilvaorrú keszeg

November 3.

Győző, Bertold, Bálint, Valentin, Ida, Hubert, Szilviusz, Malakiás és Szilvia napja.

Győző: A 19. századi nyelvújító névalkotás, a Viktor magyarító lefordítása. **Malakiás:** Héber eredetű név. Jelentése: angyal, Isten követe, küldöttje, küldöttem, hírnököm.

1997. XI. 3. – 14 éve történt

A magyar tudomány napja, annak emlékére, hogy 1825-ben ezen a napon Gróf Széchenyi István felajánlotta birtokainak egyéves jövedelmét a Magyar Tudós Társaság – a mai Magyar Tudományos Akadémia – megalapítására.

1906. XI. 3. – 105 éve történt

Megszületett a segélykérő morse-kód, a tititi-tátátá-tititi, vagyis az S. O. S. A segélykérés általános Morse-kódját (...---..., azaz ti-ti-ti tá-tá-tá ti-ti-ti) az 1906. november 3-án született berlini Nemzetközi Rádiótávirási Egyezményben fektették le. Azért ezt a jelet találták megfelelőnek, mert ezt nagyon könnyű Morse-távíróval leadni. Csupán a véletlen műve, hogy S. O. S.-ként fordítható le. A vészjelet először 1909-ben, az Azori-szigetekenléljába jutott Slavonia hajó használta, és ennek köszönhetően a fedélzeten lévő összes utast kimenekítette a közelben elhaladó két utasszállító, a Prinzess Irene és a Batavia. Azonban az S. O. S. segélyhívás csak a Titanic 1912-es katasztrófája után vált általánosan használttá.

November 4.

Károly, Mózes, Karola, Karolina, Sarolta, Lina, Vítális, Berill, Életke, János, Nina és Oguz napja.

Károly: A Károly két név egybeesése. Az egyik a régi magyar Karuly személynév. Jelentése: karvaly, turul. A másik a latin Carolus rövidülése, mely a germán Karl névből származik. Jelentése legény, fiú. **Oguz:** Régi magyar személynév, Otörök törzsnévből származik, jelentése nyíl.

1610. XI. 4. – 401 éve történt

Szent Károly (Borromei Szent Károly), a hitoktatás és az első áldozók védőszentjének ünnepe. Itáliai bíboros érsek, egyháztanító volt, akit 1610-ben avattak szentté. 1560-tól Milánó érsekeként számos egyházi reformot érvényesített, elrendelte, hogy vasárnaponként oktassák a gyermekeknek a keresztény hittételeket. A szegények, betegek gyámolítója volt.

1923. XI. 4. – 88 éve történt

Howard Carter megtalálta Tutankhamen sírkamráját Egyiptomban.

November 5.

Imre, Töhötöm, Avarka, Filotea, Tétény, Zakariás és Erzsébet napja.

Imre: Germán eredetű név, az Amalrich, Emmerich névből származik. Jelentése: hatalmas, híres, királyi. **Tétény:** A régi magyar Tühütüm személynévből származik. Jelentése: herceg, fejedelem.

1913. XI. 5. – 98 éve történt

Darjeelingben, Indiában megszületett Vivien Leigh (eredeti nevén: Vivian Mary Hartley) brit színésznő. Az 1939-ben bemutatott, Margaret Mitchell azonos című regényéből készült Elfújta a szél hatalmas kasszasiker és minden idők legsikeresebb filmje volt 1965-ig. Ebben Vivien Leigh játszotta Scarlett O'Hara szerepét, Clark Gable Rhett Butlert és Olivia de Havilland Melanie-t. Az amerikai polgárháború idején játszódó filmben a szentimentálisan feldolgozott szerelmi történetre helyeződött a hangsúly, Scarlett O'Hara sorsa könnyekig meghatotta a nézőket. Egyéb filmjei: Lady Hamilton, A vágy villamosa, Bolondok hajója.

1977. XI. 5. – 34 éve történt

Meghalt René Goscinny francia humorista, képregényíró (Asterix).

November 6.

Lénárd, Énok, Leonárd és Leonarda napja.

Lénárd: Germán eredetű név, a Leonárd név régi magyar alakváltozata. Jelentése: erős, mint az oroszlán. **Énok:** A héber eredetű bibliai Hénoch névből származik. Jelentése: a felszentelt.

1814. XI. 6. – 197 éve történt

Megszületett Ganz Ábrahám feltaláló, gyáriparos, a magyar nehézipar egyik megteremtője, vasöntőmester. Vasöntőmester volt, első kis műhelyét 1844-ben nyitotta meg Budán. Üzemében öntöttvas tárgyakat készített, s nagy szorgalommal lassanként tekintélyt vívott ki magának. A Lánchíd vastartóit

már ő készítette. 1854-ben újabb fordulóponthoz érkezett üzeme, saját fejlesztése eredményeként kéregöntésű vasúti kerekeket kezdett gyártani. Eljárását szabadalmaztatta, s kerekeivel európai hírnevet szerzett. Időközben profilját kibővítve malomipari berendezések készítését is elkezdte. Hét segéddel nyitott picit műhelye két évtized alatt a magyar nehézipar egyik legnagyobb üzeme lett, a svájci származású egykori öntőmestert pedig Pest városa 1863-ban díszpolgárává választotta.

1952. XI. 6. – 59 éve történt

A Csendes-óceánban felrobbantották az első hidrogénbombát.

November 7.

Rezső, Lázár, Ernő, Karina, Rudolf, Florentin, Engelbert, Csenger, Énéás, Raul, Rolf és Amaranta napja.

Rezső: Magyar eredetű név, a Rudolf férfinév magyarosítása, a Rézső, Rész családnévből.

Karina: Olasz, görög, német, svéd, dán eredetű. Jelentése: csinos, becses.

1810. XI. 7. – 201 éve történt

Gyulán megszületett Erkel Ferenc zeneszerző, a nemzeti opera megteremtője, a magyar Himnusz megzenésítője. Gyerekkorától kezdve zeneközéltben élt, hiszen tanító édesapja egyházi karnagy is volt. Nagyváradit és pozsonyi tanulmányai után 18 évesen Kolozsvárra szegődött házi zenetanárnak. 1834-ben került Pestre. Első operája, a Bátor Mária 1840-ben készült, 1844-ben mutatták be a Hunyadi Lászlót, majd megnyerte azt a pályázatot, amelynek köszönhetően ő zenésíthette meg Kölcsey Himnuszát. 1853-ban az ő vezetésével alakult meg a Filharmoniai Társaság, 1861-ben pedig bemutatott leghíresebb operáját, a Bánk Bánt. 1875-ben közreműködött a Zeneakadémia megalakításánál, főzeneigazgatója lett az 1884-ben megnyílt Operaháznak, mellette nemzetközi híru sakkkozó is volt.

1917. XI. 7. – 94 éve történt

Oroszországban győzött a nagy októberi szocialista forradalom, a bolsevikok megdöntötték az ideiglenes kormányt. Pravoszláv időszámítás szerint október 25-én történt a győzelem. A Vörös Gárda osztagai előbb körülvették a kormány székhelyét, a Téli Palotát. Vlagyimir Iljics Lenin már a megszállt Szmolnijból irányította a forradalom további lépéseit. Az Auróra cirkáló lövései jelt adtak az ostrom megkezdésére. Még az esti órákban összeült a Szovjetek II. Összoroszországi Kongresszusa Lenin vezetésével. Kimondták, hogy minden hatalom a

szovjetek kezébe megy át. Bevezették a nyolcórás munkaidőt, munkásellenőrzést az üzemekben, majd munkásigazgatást. November 8-án hajnalra az egész Téli Palota a forradalmárok felügyelete alá került, s Lenint választották meg a Népbiztosok Tanácsának elnökévé.

November 8.

Zsombor, Kolos, Gotfrid, Hódos, Karád és Kasztor napja.

Zsombor: Régi magyar személynév, a Zombor alakváltozata.

Kolos: Régi magyar személynév. A német Klaus névnek a magyar formája, ez pedig a Nikolaus (magyarul: Miklós) név rövidülése.

1793. XI. 8. – 218 éve történt

Párizsban (az egykori francia királyi palota épületében) megnyílt a Louvre, a világ egyik legnagyobb és legismertebb múzeuma és képtára.

1993. XI. 8. – 18 éve történt

A horvát tüzérség lerombolta a 16. században épült Óreg-hidat Mostarban (Bosznia-Hercegovina). A hidat nemzetközi összefogással 2005-ben felújították.

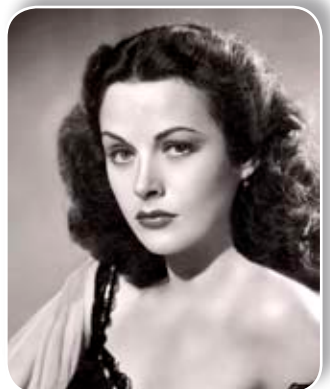
November 9.

Tivadár, Fedor, Teodor, Bozsídár, Nátán és Ugron napja.

Tivadár: Görög, latin eredetű név, a Theodor név magyar megfelelője. Jelentése: Isten ajándéka.

Ugron: Szláv, magyar eredetű név. Jelentése: magyar.

1997. XI. 9. – 14 éve történt

Európában a feltalálók napja. Hedy Lamarr színésznő, feltaláló születésnapjának tiszteletére, aki az ugró kódos adóvevő rendszert kitalálta, amit torpedók irányítására használtak. Később ez a találmány lett az alapja a bluetooth és wifi hálózatok és más modern kommunikációs rendszerek működésének.

1985. XI. 9. – 26 éve történt

Gari Kaszparov, orosz sakkkozó 22 évesen sakkvilágbajnok lett.

Enni vagy nem enni: ez itt a kérdés

Valljátok be, sokszor megtörténik, hogy későn keltek, s olyankor kapkodva rohantok az iskolába. Reggeli? Ugyan, ki gondol ilyesmire? Pedig nagyon fontos reggelizni! Számos kutatás során megbizonyosodtak, hogy azok a gyerekek, akiknek van valami a gyomrukban, jobban teljesítenek órákon, mint az éhes társaik.

Erről beszélgetünk az óbecsei Zdravko Gložanski iskola magyartanárjával, Horvát Reginával.

– Mikor ötödikeseim vannak – mondja a tanár –, főlhívom a tanítványaim figyelmét a reggelizés fontosságára. Osztályfőnöki órákon elbeszélgetünk arról, hogy a fejlődőfélben lévő szervezetünknek nagyon is szükséges a reggeli. Korgó gyomorral nem lehet órákon figyelni. Iskolánkban megszerveztük az uzsonnáztatást. Mindennap meleg tea vagy joghurt, szörp, néha gyümölcs egészíti ki az uzsonnát, ami leginkább lekváros, mákos, pizzás, vagy valami mással töltött kifli, lángos, burek... szokott lenni. Az uzsonna azonban nem helyettesíti a reggelit. Erre föl szoktam hívni a szülők figyelmét is, s remélem, mindenki reggelizik.

Persze velünk vannak az ötödikesei is: **Terék Noémi, Sándor Andrea, Bata Szimonella, Szabó Anita, Gálfi Bernadetta** és **Szerda Mária Réka**, valamint a hatodikos **Busity Zsolt** és **Tufegdžić Dávid**.

Zsolt vízilabdázik. Már az idősebbek csoportjában játszik, s általában esténként későn, tizenegy óra tájban ér haza az edzésről. Nem is csoda, ha néha nem hallja meg az óra vagy a mobil csörgését...

– A péküzletben vásárolok reggelit – kezd a mesélésbe Zsolt –, s mire bejön a tanár az órára, megreggelizek. Általában kiflit, joghurtot szoktam enni. No, megtörtént, hogy el voltam késve, nem volt időm venni ennivalót, s retentően éhes voltam, korgott ám a gyomrom,

nem tudtam figyelni... Alig vártam a szünetet, hogy kimehessek venni valamit.

Dávid anyukája nagyon odafigyel arra, hogy a fia ne menjen el reggelizés nélkül az iskolába.

– Nekem mindennap kell reggeliznem – meséli Dávid –, szerintem a reggeli a legfontosabb. Szeretek enni, s ha megtörténik, hogy nincs időm reggelizni, anyukám ad pénzt, s útközben veszek valami finomat. No, megtörtént már, hogy olyan éhes voltam órán, hogy bele-bele nyúltam a táskámba egy-egy falatért...

Noémit sem engedi el anyukája reggeli nélkül.

– Egy kicsit messze lakom az iskolától – mondja Noémi –, s legalább fél óra kell, hogy ideérjek. Anyukám minden reggel kakaót készít, azt megiszom, útközben pedig mindig veszek uzsonnát. Az még sohasem fordult elő, hogy éhes lettem volna.

Andrea figyelmesen böngészi a Jó Pajtást, s emlékszik rá, hogy nemrég arról olvasott, hogy milyen fontos reggelizni.

– Engem sem enged el anyukám reggelizés nélkül – mondja Andrea. – Általában korán ébredek, s van időm enni. Szeretek a sajtot, tőpörtyűt, pástétomot. Ilyesmit szoktam reggelizni. A Jó Pajtásban is olvastam, hogy a fejlődőfélben lévő szervezetünknek szüksége van a kiadós reggelire. Még uzsonnát is hozok, mert válogatós vagyok, nem szeretem azt, amit itt kapunk. Ma is eurokrémes kenyeret hoztam, mert azt is szeretem.

Nelli megoldotta: ha éhes, iszik vizet, s máris jóllakottnak érzi magát...

– Szoktam én is reggelizni – jelenti ki Nelli –, s mivel szeretem a pástétomos kenyeret, főleg azt fogyasztok. Velem is megtörtént, hogy nem volt időm reggelizni, csak ittam egy pohár vizet. Megvallom, alig vártam a

szünetet, hogy kimehessek venni valami csemegét.

Anita sem reggelizik, mivel mostanában bezárják az iskola kapuját, nem tud kimenni szünetben, hogy vegyen valamit, így útközben intézi el a vásárlást.

– Általában én is a pékségben veszem meg az uzsonnámat, reggelimet – halljuk Anitától –, s a felét megeszem útközben, felét meghagyom uzsonnára. Megegett már, hogy a szüleim nem hagytak nekem pénzt, így egész délelőtt éheztem volna, ha a barátnőim nem sajnálnak meg...

Betti sem szokott reggelizni, de azért a kakaót megissza.

– Nincs időm reggelizni – jelenti ki Betti. – Meg az itteni uzsonnát sem szeretem, így hozok mindig valamit. Ma is tökök gibanicát hoztam, mert azt szeretem. Meg az almát. Ezekben sok vitamin van, s nem vagyok utána éhes.

Réka szintén nem reggelizett, egészen halk a hangja... Mondom is neki, s rávágja, hogy tényleg nem.

– Nem szoktam reggelizni – mondja Réka –, mert reggelenként nem vagyok éhes. Eszek egy pár falatot, meg hozok egy szendvicset uzsonnára. Én nagyszünetig nem is igen eszek, mert nem vagyok éhes. Annál többet ebédkor. Akkor már nagyon éhes vagyok. Velem is megtörtént, hogy nem hoztam uzsonnát. Ittam egy kis vizet, mert víz az mindig van a táskámban, ilyenkor telítettséget érzek egy ideig, s nem vagyok éhes. Bevallom, az is megtörtént, hogy az éhségtől fáj a fejem, nem tudtam a tanár magyarázatára figyelni...

Hogy mikor kellene a legtöbbet enni, egy régi mondás is igazolja: Egyél, mint egy király, ebédelj, mint egy polgár, vacsorázz, mint egy koldus.

Koncz Erzsébet

Családi körben

A sok kötelezettség mellett sajnos egyre kevesebb időt tudunk tölteni a családukkal, azokkal, akik pedig a legfontosabbak nekünk. A szülők dolgoznak, a gyerekek iskolába járnak, otthon aztán jön a tanulás, az anyukák a házimunkával, az apukák a ház körüli teendővel vannak elfoglalva, és a legtöbben csupán az esti órákban és hétvégén tudnak egy kicsit egymásra is figyelmet fordítani. Ezek az órák azonban igen becsesek. A közös programok mindig különlegesek, és még ha össze is veszünk a tesónkkal, vagy édesanyánnal leszid, mert nem pakoltunk össze a szobánkban, a családukra mindig számíthatunk, és az irántuk érzett szeretet mindig megmarad. Hogy ki milyen családban él, milyenek a szülei, milyen a kapcsolata a testvéreivel, vagy mennyire tartoznak a családhoz a nagyszülők, arról a szabadkai Đuro Salaj iskola ötödikeseit faggattuk. Saját családjukat most **Blesić Evelin, Kanyó Krisztina, Stanojević Dajana** és **Rajcsányi Naszmia** mutatják be nektek.

Naszmia az anyukájával él együtt. Mint mondja, kettesben is szép az élet.

– Anyukám néha engedékeny, néha szigorú, és ha nem hallgatok rá, vagy nem csinálom meg a leckét, akkor kiabálni is szokott. Azért igyekszem szót fogadni, és próbálok a kedvében járni. Amikor látom, hogy rosszkedvű, próbálok felvidítani, hízelgek neki. Legtöbbször sikerül is. Nagyon szeretem őt, még akkor is ha mérges. Vannak közös prog-

ramjaink is, bemegyünk a városba, fagyizunk, sétálunk, vásárolunk, vendégségbe megyünk, meglátogatjuk az ismerősöket. A kirándulókat, utazásokat szeretem a legjobban, amikor elmegyünk Mórahalomra fürödni vagy elutazunk Pestre. Anyu segít nekem a leckében, tanlásban, szerintem nagyon okos, és ő a legjobb matekos. Én pedig segítek neki a házimunkában, mosogatok, kiteragetek, vagy besegítek a főzésbe.

Evelinnek igen nagy családja van, hiszen van két testvére, és a nagymamája is velük lakik.

– A nagyi elég szigorú, de inkább azért, mert félt, és próbál megóvni. Vele nincs sok közös programom, de mindig bemegyek hozzá, és beszélgetünk. Két húgom van, akikre sokszor én vigyázok, szoktunk játszani is, vagy elmegyünk sétálni. Úgyhogy néha jó, hogy van két tesóm, de amikor én vigyázok rájuk, akkor nem csinálhatom azt, amit szeretnék. A családom rendszeresen szervez közös programokat is, de hétközben csak este vagyunk együtt. Olyankor vacsorázunk, tévézünk. Ezenkívül vasárnaponként van együtt a család, akkor elmegyünk a másik nagymamához ebédre, meg néha ő is ellátogat hozzánk. Számomra a családom boldogságot jelent. Nagyon jó, hogy ilyenek, és szerintem minden úgy jó, ahogy most van.

– Mi csak hárman vagyunk a családban, a szüleim és én. Nem bánom, hogy nincs testvérem, mert így nincs, aki truccoljon velem – mondja Dajana. – Időnként hétvégén elme-

gyünk a szüleimmel vendégségbe a barátokhoz. Nagyon szeretem, amikor ellátogatunk valakihez. Voltunk már nyaralni is, ami teljesen más, mint amikor itthon vagyunk. Nagyon élveztem, mert egész nap együtt voltunk, mindent együtt csináltunk, fürdőztünk, sétáltunk, vásárolgattunk. A nagyim itt lakik a közelben, ő is sokszor eljön hozzánk, sőt egyszer elutaztam vele Soko Banjára is. Ünnepkor is együtt vagyunk, és akkor a legjobb, amikor mindenki itt van, mert szerintem a család nem teljes, ha a nagymamám nincs velünk.

– Az én családban négyen vagyunk, a szüleimen és nővéreimen kívül a nagymamám is velünk lakik – mondja Krisztina. – A testvérem négy évvel idősebb, és ez a korkülönbség nem jó, sokszor összeveszünk, általában a számítógépen. Ha sokáig nem akarja átadni a gépet, akkor szólok apukámnak. Apukám eléggé szigorú, de viccelődős is egyben, anyukám az, aki engedékenyebb. A testvéremmel azért tervezünk közös programokat is, sétálunk, játszunk, és ez sokkal jobb, mint amikor veszekszünk. A szüleimmel is vannak közös programjaink, anyukám segít házit csinálni, apukámmal kártyázni szoktunk, néha anyu is csatlakozik hozzánk, de voltunk már együtt a tengeren is, meg néha kimegyünk Majdánra. Ezek a napok valahogy mindig különlegesebbek, mint amikor csupán csak otthon vagyunk. Nagyon szeretem a családomat, nem adnám őket semmiért sem.

Sztojánovity Livia

RÜGYFAKADÁS

A Tál család

Tudjátok, hogy a Tál család hány tagja tartozik a nagy családhoz?

Először is az öreg Dik Tál, aki mindent és mindenkit irányítani akar. Aztán ott van Protes Tál bácsi és fivére, Szabo Tál, akik folyton ellenszegülnek, és mindent meg akarnak változtatni. A húguk, Imi Tál, nyughatatlan bajkeverő a két fiával, Inzul Tállal és Molesz Tállal együtt. Valahányszor felmerül egy új kérdés, Hezi Tál és felesége, Vege Tál várni akar még egy évet. Majd ott van Imi Tál, aki folyton arra törekszik, hogy a mi közösségünk pontosan olyan legyen, mint az összes többi. Affek Tál néni túl sokat képzel magáról. Iker öccsei, Garan Tál és Han Tál pedig hamis ígéretekkal próbálnak új tagokat csalogatni a csoporthoz.

De azért nem minden családtag rossz. Asszisz Tál bácsi például kifejezetten segítőkészen intézi az ügyeket. A dúsgazdag üzletember nagybácsi, Invesz Tál anyagi hozzájárulására mindig, minden körülmények között lehet számítani. A remek politikai érzékkel megáldott Reprezen Tál kiválóan képviseli a közösség ügyeit diplomáciai körökben. Az elkötelezett Agi Tál nővér élen jár a térítésben. Medi Tálhoz bármikor fordulhatunk átgondolt és megnyugtató tanácsokért, a szertartásokon az énekeket Kán Tál dalolja, zenész fivére, Trombi Tál pedig kíséri (a kamasz Mu Tál átmenetileg nem énekel apjával, Kán Tállal, mivel mutál).

Sajnos a múlt év során négy családtaggal is kevesebben lettünk: két unokatestvér Dezer Tál és Konver Tál áttért másik közösségbe, Ere Tál urat kizártuk az állandó rossz dolgoktól járó esze miatt (ami nincs is neki, már-mint esze), a kilencvenéves Exi Tál néni pedig végelgyengülésben elhunyt.

A világ melyik nyelve tud még ilyeneket???

Mészáros Angéla, 8. osztály, Emlékkiskola, Zenta

Villangók

*A Villangók apró lények,
csupán két milliméteresek.
Korukat hold-violavirágzásban méri,
sokan a több ezer évet is megélik.*

*Aranyosak s nem buták,
betartják a hagyományt.
Holdviola és Tátombák,
Arthur hőstettét csodálják.*

*Van egy nagy ellenségük,
Gonosz M. nevét nem ejtjük.
A hét földön él valahol,
mindig csak magára gondol.*

*Ilyenek a Villangók,
ők nagyon szeretnivalók.
De van egy jó pár kivétel,
Gonosz M. és serege. Hidd el!*

Bács Ágnes, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A hold

*A hold sárga korong,
Egész éjszaka az égen bolyong.
Nézi az embereket, hogyan alszanak,
Azt is látja, miről álmodnak.
Ha kedve tartja, fogy,
Azt csak ő tudja, hogy hogy.
Látott ő már sok csodát,
De nem mondja el senki titkát.
Ha nem bírok aludni,
Felnézek a holdra,
Ő minden problémámat megoldja.*

Sinkovics Szabaszián, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Tréfás mese

Az iskolába menet megbotlottam egy porszemben. Akkorát repültem, hogy nekiszálltam az iskolakapunak. Egy tábla zuhant a fejemre, melyre ki volt írva: „Az iskola be van zárva örökre.” Bánatomban nagyokat ujjongtam. Haragosaimmal elmentem a városba egy fagyira. Olyan rosszul esett, hogy még egyet kellett vennünk. Estére, mikor reggel lett, seperc alatt hazáérttem. A szüleim sírva örültek, hogy befejeztem az iskolát.

Angélovity Henrietta, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

A szegény ember szerencséje

Egyszer volt, hol nem volt, volt a világon egy szegény ember. Ennek az embernek annyi fia volt, mint lyuk a szitán. Még eggyel több.

Egyszer a szegény ember elment az erdőbe bogyót szedni. Visszafelé menet az erdőből találkozik az ördögkirállyal.

– Mit keresel te itt? – kérdi az ördögkirály.

– Hát nincs mit tenni az asztalra a háznál, ezért jöttem el az erdőbe bogyót szedni.

– Gyere el hozzám tizenkét esztendőre szolgálni. Minden esztendő végén hazavihetsz egy zsák aranyat.

Beleegyezett a szegény ember, hogy elmegy hozzá szolgálni. Másnap, amikor elment az ördögkirályhoz, ki kellett neki takarítania negyvenkilenc szobát, de az ötvenedikbe nem volt szabad bemennie. Egyik nap, amikor elment megetetni az állatokat, így szólott hozzá a csikó:

– Halod-e, te szegény ember, menj be az ötvenedik szobába, és hozd ki nekem azt az egy szál aranyzalmát!

El is vitte neki az ember. Amikor a csikó megette a szalmaszálát, rögtön arany lett a szőre. Másnap mikor a szegény ember lement az istállóba, megint megszólalt a csikó:

– Szegény ember, hozd ide nekem az ötvenedik szobából azt az egy csepp forrásvizet!

El is vitte neki.

– No, most hozd ide az ezüstynerget és a kantárt, te meg vedd fel az ezüstruhát, és elmegyünk az erdőbe. El is mentek az ördögkirály kincstárába. A szegény ember teleszedte a kalapját, és hazavitte. Ez így ment egy esztendőig.

Egyik nap az ördögkirály elment a kincstárába, és látja, hogy alig maradt a vagyonából. Rögtön gyanút fogott a szegény emberre. Elment a házához. Az ember észrevette, hogy ott ólálkodik az ördögkirály. Így szólt:

– Csaholjatok, gyermekeim, hogy elűzzük az ördögkirályt.

Az ördögkirály azt hitte, hogy vérszomjas kutyák, és elrohant úgy, hogy senki se látta többet. A szegény emberből gazdag ember lett.

Ez volt, mese volt. Ha nem hiszitek, járjatok utána. Itt a vége, fuss el véle.

Péter Teodóra, 5. osztály, Petar Kočić iskola, Temerin

Az én mesém

Egy délután a testvéremmel, Viktorral magunk maradtunk otthon. Viktor hároméves kisfiú, aki nagyon szereti a meséket. Felvettem anyu szerepét, megcsináltam neki az üvegébe a csokis tejet, és elkezdtem mesélni.

Volt egyszer egy kerek erdő, az erdő mélyén egy kis kunyhó állt. A kunyhóban lakott egy öreg favágó a lányával. A lánya, Mimi nagyon szorgalmas volt. Egy szép napon elhatározta, hogy elmegy világgá szerencsét próbálni. Édesapja hiába fékezte, Mimivel nem lehetett birni. Így hát ketten mentek szerencsét próbálni egy tarisznya pogácsával és egy kulacs vízzel. Ment Mimi az apjával, egyszer csak egy virágos réten találták magukat. Leültek falatozni. Ahogy falatoztak, Mimi megpillantott egy kis világgosságot. Oda-sétáltak. Hát volt mit látniuk, a tűz körül három törpe ült. Azon tanakodott a három törpe, hogy bírják a fa tetejéről, a sas fészkekből megszerezni a kulcsot, ami a törpék kincsesládikóját nyitja. Mimi apja ajánlotta nekik, hogy ő kivágja nekik a fát. Ki is vágta Mimi apja a fát. Megszerezték a kulcsot, és boldogan szétosztották a kincset. Gazdag favágó lett Mimi is és apja is.

A mese végére már a testvérem is elaludt. De már én is álmos voltam. Éppen abban a pillanatban érkeztek meg a szüleim is. Betakartak, és én álmodtam tovább a mesémet.

Hévízi Ivett, 5. osztály, Petar Kočić iskola, Temerin

Csongor kompzása, mármint az enyém

Egyszer bekapcsoltam a kompimat, amelyiken egyetlen játék sem volt, és nem volt bedugva az áramba sem. Elindítottam az egyik játékot. Beírtam a kódokat, pedig egyet se tudtam. Nagy nehezen befejeztem ezt a könnyű játékot, pedig elvesztettem az összes életemet. Ettől annyira szomorú lettem, hogy majd szétrobbantam az örömtől. Bummm!

Szabó Csongor, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

A sárkányokkal találkoztam

Hallottatok már a sárkányokról? Nem? Akkor majd mesélek valamit.

Egy csúnya, esős napon rettenetesen unatkoztam. Megkérdeztem anyámat, hogy elmehetek-e a barátomhoz játszani. El is engedett. Odafelé menet valami érdekeset vettem észre. Egy olyan területet láttam, ahol sütött a nap. Nem értettem, hogy lehet az, hogy itt esik az eső, mellette meg színtiszta az ég. Gondoltam, szólok a barátomnak, de annyira érdekelt a dolog, hogy közelebről is megtekintettem. Úgy éreztem, hogy a barátomhoz bármikor elmehetek, de ilyet csak egyszer látok. Bementem hát a területre, és minden megváltozott. Az esős időből napsütötte táj lett, házak helyett különböző ételekkel teli standok. És hűűű! Emberek helyett sárkányok! Én csak bámultam. Mindenhol sárkánygyerekek játszódtak, ahol nem azok, ott felnőtt sárkányok beszélgettek. Ahogy nézelődtem, megláttam egy öreg, magányos sárkány bácsikát. Odamentem hozzá és megkérdeztem:

– Elnézést, meg tudná mondani, hogyan lehet visszamenni a városunkba?

– Én nem tudom megmondani, de nemsokára visszajön Hubertusz, a litván lusta sárkány. Addig beszéljünk. Olyan ritkán szoktak velem beszélgetni – sóhajtott az öreg sárkány. Hát ezért tűnt olyan magányosnak.

– Maga milyen fajta sárkány?

– Én egy tajvani tarajossárkány vagyok – válaszolt.

– Hogy-hogy nem láttak benneteket emberek? – kérdeztem.

– Ki mondta, hogy nem láttak? Jó, elég régen volt, de volt. Háromezer évvel ezelőtt a kínai császár volt nálunk vendégségben, és így váltunk Kína szimbólumává. Á, itt jön Hubertusz... Téged hogy is hívnak?

– Tominak – feleltem.

– Hubertusz, vidd fel Tomit a városukba – mondta az öreg sárkány. Hubertusz csak bólintott. – És a többieknek erről egy szót se!

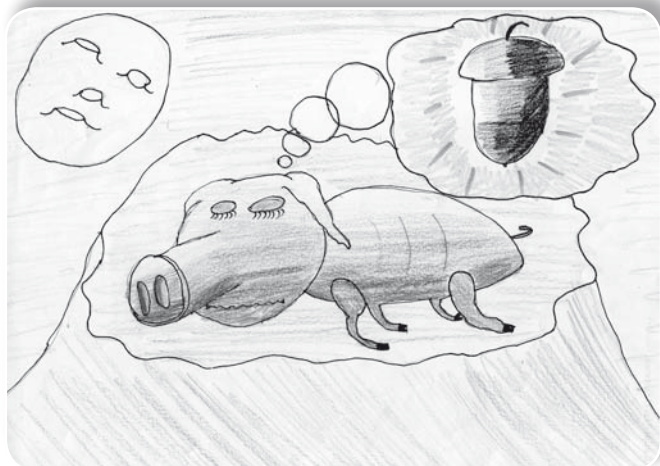
– Rendben! – mondtam, és már itt is voltam Újvidéken. Ránéztem az órára, és láttam, hogy azóta már eltelt két óra, hogy eljöttem otthonról. Szaladtam haza. Felcsengettem a kaputelefonon, felszaladtam a lépcsőn, és benyitottam.

– Na, jót játszottatok? – kérdezte anyám.

– Nagyon! – feleltem, és bementem a szobámba.

Nahát, ezóta az élmény óta tudom, hol tölthetem a szabad időmet.

Pásztor Kicsi Tamás, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Tóth István és Sévity Iván adai tanulók rajza

RÜGYFAKADÁS

Ott voltam a negyedik napon...

Egyik éjjel azt álmodtam, hogy Isten a negyedik napon teremti az emberre bízott élőlényeket. El is mesélem, hogy történt.

Volt világosság, volt sötétség, volt ég, volt víz és szárazföld, a szárazföldön voltak fák, növények, bokrok, csak állat nem volt. Hirtelen hangot hallottam vagy ezer oldalról, nem tudtam hová nézni. A hang azt mondta: A vizek teljenek meg élőlények sokaságával, a földön állatok teremjenek, házi, mezei és vadon élő állatok, a föld felett madarak röpködjenek! S láss csodát, a semmiből állatok futottak, a levegőben madarak füttyültek s röpködtek, a folyóban halak úszkáltak. Így múlt az idő. A csirkéket, a tyúkokat egyaránt megkergettem, megfogtam egy egeret, melyet egy elefánt előtt eleresztettem. Az eger örült, hogy szabad, az elefánt pedig ijedében elszaladt. Az almafáról szedhettem magamnak almát stb., úgyhogy éhen nem haltam, csak hogy tudjátok. Az én óráim szerint már három nap telt el, de ott a nap még mindig delet mutatott.

Estefelé lefeküdtem, és nagy nehezen el is aludtam. Éjjel egy oroszlán rám támadt és felfalt, erre felijedtem, és kiderült, hogy mindez buta álom volt!

Juhász Jácint, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Futok az álmaim után...

Aznap sok minden történt velem. Estére nagyon kimerültem. Amikor lefeküdtem, azon nyomban el is aludtam.

Egyszer csak felébredtem, és egy furcsa erdőben találtam magam. Felálltam és körülnéztem, amikor a mellettem lévő bokor megmozdult, és kiugrott belőle egy hatalmas tük. Gonosz vigyor ült ki az arcára, és elkezdett zavarni. Szaladtam egy ideig, de hamar elfáradtam, és megálltam. Ekkor vettem észre, hogy a gonosz tük jól lemaradt. Megkönnyebbülten indultam tovább, mígnem az előttem lévő folyóból furcsa hangok hallatszottak. Egy vízcsepp alakú tük ugrott ki a vízből, ám csak szótlanul bámult. Én viszont úgy megijedtem, hogy futásnak eredtem. A tük is futni kezdett utánam, ráadásul az előző is utolért, és ismét két gonosz tük üldözött. Ekkor pillantottam meg a távolban egy barlangot. Közelebb mentem, és mivel medvét nem láttam a közelben, ott húztam meg magam. Ekkorra már nagyon fáradt voltam. Viszont nem sokáig volt alkalmam pihenni, hisz a semmiből egy árny formájában ekkor bukkant elő egy tük alakú lángcsóva, és harmadszor is erőt kellett vennem magamon, hiszen ismét üldöztek. Nem jutottam messzire, mert pár lépés után már csak azt éreztem, hogy a felegekben vagyok. Körülnéztem, és láttam, hogy felfutottam egy hatalmas tük tetejére, ahol sok kisebb tük mosolygott vissza rám. Ekkor már tudtam, hogy innentől kezdve jó helyen vagyok, és többé senki sem fog bántani.

Csörgött az óra. Felriadtam. Szinte beleizzadtam az álombeli sok futásba. Nincs baj, csak álmodtam az egészet. Megreggeliztem, és elindultam az iskolába. Gondoltam, ha hazaérek, azért leírom a nem mindennapi álomat.

Bóka Boglárka, 5. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Legkedvesebb számítógépes játékom

A kedvenc számítógépes játékom címe Zoo Vet 2, azaz Állatkerti Orvos 2. Néhány hónapja ajánlotta egy barátnóm, azóta játszom.

A játék célja az összes beteg állat meggyógyítása az állatkertben.

Először az állatkert térképén kiválasztjuk, hogy melyik lakót szeretnénk kezelni. A helyszínen tapasztaltabb állatorvosoktól és asszisztensektől kapunk tanácsokat, hogy hogyan dolgozzunk. Különböző műszereket és eszközöket használva kell megoldanunk a problémákat. Például egy vágást fertőtleníteni kell, és össze kell varrni. Ha a gyakorlati részt elvégeztük, diagnózist készítünk. A gyógyított állatokat látogatni is kell, megfelelő ételt adni nekik, és megnézni teljesen egészségesek-e.

A kifutókban fényképeket találhatunk, amelyeket egy fotóalbumba gyűjtünk.

Minden szint végén egy rövid tesztet kell megoldani az eddig megismert betegségekkel kapcsolatban.

Azért szeretem ezt a játékot, mert amellet, hogy nagyon érdekes, minden igaznak tűnik benne.

Tápai Ramóna, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

RÜGYFAKADÁS

János vitézzel Tündérorszámban

Egy szép verőfényes napon valaki kopogtatott a házam ajtaján. Ajtót nyitottam, és egy parasztyerek állt előttem. A neve János vitéz. Hallotta, hogy bátor vitéz vagyok, így megkért, hogy legyek a kísérője, mert nem találja a szerelmét, Iluskát.

Elindultunk, és egy hét vándorlás után megpillantottam egy darab süteményt a közelben, azon egy felirat: „Egyél meg!” Jancsi és én beleharaptunk a süteménybe. Egyre kisebbek lettünk. Ott volt egy kicsi ajtó, és mi átmentünk rajta. A kapu őrzői, az oroszánok mélyen aludtak. Aztán három medvével találkoztunk. Elővettük a kardunkat, és lemészároltuk a vadállatokat. Egy óriási hétfejű sárkány közeledett felénk. János előrántotta kardját, és levágta a sárkányt hét fejét. Akkor kinyitottuk a kaput, és beléptünk Tündérorszámba. Tündérország rózsaszínben tündökölt. A fák leveleit arany- vagy ezüstsín borította. A táj gyönyörű volt, a madarak csiripeltek, vízesés csobogása hallatszott. Sok tündér és kobold táncolt együtt, és minket észre sem vettek. Egy fáról leszakítottam egy almát, s hirtelen hosszú füleim nőttek. Észrevettem, hogy János vitéz eltűnt. Szomorkodott egy tó mellett, a kezében rózsza volt. Iluskán járt az esze. A rózsát beledobta az Élet tavába. Hirtelen elkezdett habzani a víz, s láss csodát! Iluska bújt ki a vízből, és szebb volt minden tündérlánynál. A tündérek megválasztották Jancsit királyuknak, Iluskát pedig királynőjüknek. János és Iluska összeölelkeztek. Beleszerettem egy tündérfiúba, és nagy lakodalmat csaptunk Tündérorszámban. Jancsi és Iluska is tartottak lakodalmat. Engem választottak koszorúslánynak.

Itt a vége, fuss el véle, aki nem hiszi, járjon utána!

Katona Réka, 5. osztály, Zenta

Az álom betakar...

*Az álom betakar lassan,
le is csukom a szemem nyomban.
Az éberség elmegy mellőlem,
még az idő is elrepül előlem.
Az óra éjfélét üt,
Gergő az órára üt.
A kakas kukorékol, mert koránkelő,
de néha megtéveszt ő.
Kelj fel álomszuszék,
már vár az iskola rég!*

Zetkó Gergő, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Jó Pajtás

*Minden héten olvasom,
versemet neki írom.
A Vicckupac oly mesés!
Kár, hogy a vicc kevés!
Az újság neve Jó Pajtás,
Ő a legjobb társ.*

Šelemba Aleksandra, 6. b osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A habzsákom

Az én kedvenc bútordarabom a habzsákom. Mindig a szobámban van, de nincs állandó helye. Oda teszem, ahová éppen akarom, mert könnyű és puha.

Az én habzsákom külseje műbőrből készült, a színe világoszöld, mert ez a kedvenc színem. A belseje pici fehér habzivacs-golyókkal van töltve, és néha utána kell tölteni. A szüleimtől kaptam negyedik osztályban, mert négy évig szinkritűnő tanuló voltam. Nagyon kényelmes. Lehet használni széknek, fotelnek, akár ágyaknak is. Nagyon jó belőle tévét nézni, olvasni, tanulni. Lehet benne lustálkodni, még akár aludni is.

Ha jönnek hozzám a barátnőim, ők is mindig kipróbálják, mert mindenkinek tetszik. Ez egy érdekes bútordarab.

Sándor Lilla, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Törökfalva

Kedves Pajtások!

A **zentai Mészáros Angéla** Tál családja vonzotta maga köré a mai Rügyfakadás írásait. A népes **Tál család** minden tagja Angéla jó humorérzékét, szellemességét, gazdag szókincsét bizonyítja. Aki elolvassa ezt az ötletes fogalmazást, annak meglesz a sorában része.

A mai Rügyfakadásban is szabadon csapong a képzelet. Jól érzi magát itt a sárkány, a villangó, a tündér, a titokzatos hold, a különböző alakban felbukkanó tők, a vezeték nélkül működő számítógép... versbe, tréfás mesébe, tündérmesébe öltöztetve. Még egy keretes mese is van közöttük. Ennek íróját nem árulom el, remélem, így is megtaláljátok.

A lapzártáig érkezett írásokat a következőknek nyugtázom köszönettel:

Bácskertes: Csikos Gergő, Gradicska Enikő, Guzvány Henrik, Kiss Marika, Molnár Gábor, Pacal Andrea, Pálkás Hédi, Papp Lőránd, Sulc Dorcka, Tadián Zsolt, Tót Abigél és Varga Dominik;

Magyarcsernye: Vajda Livia;

Kisorosz: Ács Filip, Berta Karolina, Berta Márta, Nyári Evelin, Nyári Zsolt, Talpai Dorottya és Talpai Szindarella;

Orom: Sóti Márton;

Temerin, Petar Kočić iskola: Hévízi Ivett, Nacsza Adél és Péter Teodóra;

Törökfalva: Balla Vivien, Horti Máté, Januskó Csanád, Korda Dominik, Miklós Zsófia, Petrov Adrián, Sándor Lilla és Soltis Dániel;

Újvidék, Petőfi Sándor iskola: Hajnal Regina, Mendrei Andrea, Micskó Norbert, Pásztor Kicsi Tamás, Szoboszlai Leona, Tápai Ramóna, Tolvaj Krisztina és egy névtelen;

Zenta, Emlékiskola: Mészáros Angéla.

A fentiekhez hasonlókat kívánok továbbra is a Rügyfakadásnak.

Tomán Mária

„Itt van az ősz, itt van újra...”

A bácskertesiek ötödikesek irodalomfüzetébe is beköltözött. Ebből idézünk:

„Szeretem az ősz. Sokféle érzést kelt bennem.

Gyönyörű vörös, barna, aranyárga színben pompáznak a falevelek. Ezek sajnos lassan lehullanak a fákról, és vastag tarka avart képeznek. A hűvös őszi szélben táncot járnak.” – **Sulc Dorcka**

„Az ősz nem a kedvenc évszakom. Nekem a fáradtságot, elmulást jelenti.

A természet követeli a megérdemelt pihenést. Ősszel kezdi a felkészülést a téli álomra.

Ez az évszak a tavasz ellentéte, itt a fáradtság, ott az élet, itt az elmúlás, ott az újjászületés, itt a csend, ott a zajos élet.” – **Pacal Andrea**

„Bevallom, az ősznek azt a részét nem szeretem, mikor elkezdődnek a ködös, esős, párás, hűvös őszi napok, és a kényelmes vékony ruhákat fel kell cserélni nagy, vastag, kényelmetlen öltözékre.” – **Kiss Marika**

„Mostanában sok tehergépkocsi jár Kupuszinán, mert hordják a házakhoz a fát és a szenet.” – **Pálkás Hédi**

„Ilyenkor sokszor esik az eső, csizmában kell járni. Már edzés sincs, mert lehűlt a levegő. Leginkább a meleg szobában szeretek lenni.” – **Molnár Gábor**

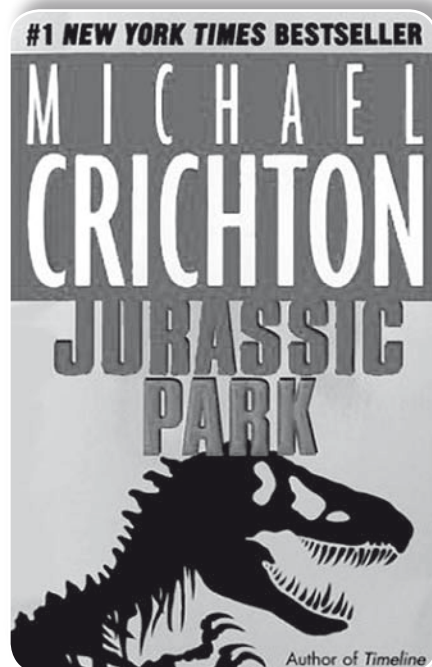
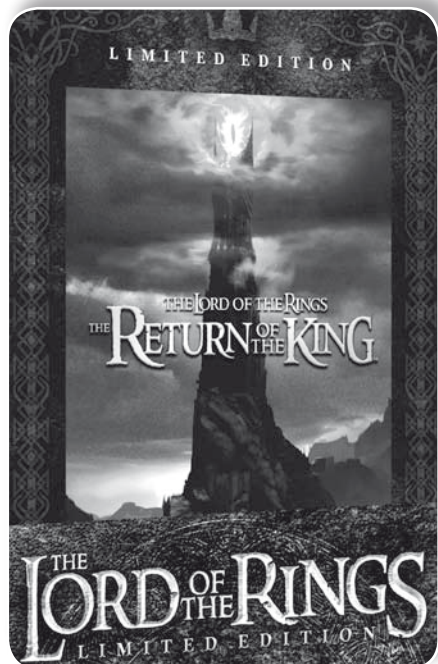
Már a régi bölcsek is hangoztatták, hogy a könyv a legjobb barát, s mivel az utóbbi időben a mozivilág – elsősorban most Hollywoodra gondolunk – nem bővelkedik újabb és újabb eredeti ötletekkel, a rendezők oda nyúlnak vissza, ahol bőven akad téma egy-egy filmhez

Mert a könyvek azért egyre szaporodnak. Sok-sok regényt adaptáltak filmre. Igaz, nem mindegyik váltotta be a reményeket, a bevétel nem fedezte a kiadásokat, ám nagyon sok könyv milliókat hozott a gyártó cég konyhájára. Ezekről szólnak/írunk most.

1. Harry Potter (2001–2011)

A varázslótanonc kalandja nemrég ért vége, nem harcol többé a mi Harrynk Volde-morttal, a Sötétség Királyával. A hét részből nyolc filmet készítették, vagyis az utolsót két-tébontották, ami miatt senki sem bántódott. Az epizódokat világszerte műsoron tartják, és a bevétel egyre nő. Miss Rowling, a szerző váltig azt szajkózza, hogy elég, nincs tovább, arra mérget vehetünk, hogy a H. P.-sorozatot, a rekordösszeget sokáig nem szárnyalja túl senki.

2. A Gyűrűk Ura-trilógia

Michael Crichton regényeit sokan olvasták. Steven Spielberg aztán korszakalkotó sztorikat készített belőlük. Az Universal Studio bejelentette, hogy néhány éven belül elkészül a 4. epizód is.

4. Alkonyat (2008–2011)

A vámpírokkal és vérfarkasokkal tarkított mese is rákerült a sikerfilmek toplistájára. Ez év novemberében érkezik a Hajnalhasadás első része. Így megvan az esély arra, hogy a sorozat felzárkózzon a Harry Potter-filmek mögé.

5. Narnia krónikái (2005–2010)

Az eddigi három epizód, ha nem is aratott túl nagy tetszést a moziban, több millió dolcsit profitált a Disney Stúdióknak. A fejesek nem aggódnak, mert további négy Narnia-könyv hever még a fiókban, tehát várhatók az újabb és újabb epizódok.

6. Alice Csodaszországban (2010)

Lewis Caroll meséjét már nem egyszer adaptáltak filmre. Legutóbb Tim Burton ült

MENŐ FEJEK

A könyv a vászonra kívánkozik

(2001–2003)

Hollywoodban is azt mondták, hogy Tolkien regényeit nem lehet megfilmesíteni. Peter Jackson azonban csodát művelt: egy vizuálisan gyönyörű trilógiát nyújtott át a nézőknek. A mesének még nincs vége, mert hamarosan a mozikba került A Hobbit, melyben megtudhatjuk, hogyan tett Bilbó szert a gyűrűre.

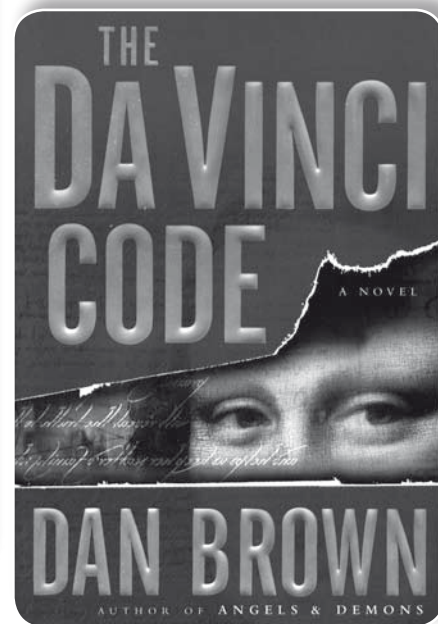
3. Jurassic Park (1993–2001)

a rendező székébe, és Johnny Depp, Helena Bonham Carter és a többiek sztárszereplésével egy szurreális mozi készített, méghozzá 3D-ben. Ezzel hozzátett a meséhez még egy dimenziót.

7. Bourne-trilógia (2002–2007)

Robert Ludlum regénye hálás anyag a mozi-sok számára. Ő a legkeményebb titkos ügynököt adta nekünk. Matt Damon hitelesen alakítja az ügynököt. Úgy hírlík, hogy ezt a sorozatot is folytatni akarják, de Matt Damon nélkül.

8. A Da Vinci-kód (2006)

A Da Vinci-könyvek nagyon olvasottak. Dan Brown misztikus kalandregényeit sorra meg akarják filmesíteni. A film a sikerét a könyv népszerűségének köszönheti.

9. Forrest Gump (1994)

A hendikepes srác története milliók számára jelentett inspirációt, hogy ne adják fel. Igenis bárki képes megvalósítani az álmait. A film Tom Hanksszel nagyobb sikert ért el, mint a könyv.

10. Casino Royal (2006)

Ian Fleming, a James Bond-sztorik atyja szép örökséget hagyott a filmesekre. Több mint húsz epizódban csatázott eddig a 007-es ügynök a rossziúkkal, és még nincs vége a dár-idónak. A filmeknek óriási sikerük volt/van, s mi türelmetlenül várjuk az újabb eresztéseket, meg is szerettük a szigorú szemű sztárszereplőt, Daniel Craig urat.

B. Z.

Hadititok

Hatalmas ládát cipel verejtékezve négy katona. Arra megy egy öregúr, és megkérdi tőlük:

- Mit cipeltek, fiúk?
- Az hadititok!
- És ennyire nehéz a láda?
- Hát hogy a fenébe ne lenne az, amikor tele van rakétával!

A szőke nő és a vitamin

A szőke nő bemegy a gyógyszertárba.

- Mit kér?
- A gyerekeknek vitamint.
- De melyet? A-t, B-t vagy C-t?
- Mindegy, még úgysem tud olvasni!

Rossz jel

Egyik szomszéd mondja a másiknak:

- A kutyád egész éjjel megállás nélkül ugart. Ugye tudod, hogy ez rossz jel, mert korai halált jelent.
- Valóban? Nem is ismertem ezt a babonát. Vajon kinek a halálát jelentheti?
- A kutyádét, ha még ma éjjel is ugatni fog!

Csíkos

- Mi az, csíkos és indexel?
- ???
- Az Aquafresh megelőzi a fogszuvasodást.

Vadkacsa

- Jean, milyen magasan repült az a vadkacsa, amit az előbb lelőtt?
- 100 méter magasan, uram.
- Akkor ne pazarolja a lőszert, ha ilyen magasról leesik, magától is megdöglök!

Mennyi az idő

Székely bácsi kérdezi a fiától, hogy mennyi az idő.

- 10 perc múlva kettő – feleli az, mire kap egy taslit.
- Ezt miért kaptam? – kérdi, mire a válasz: - Nem azt kérdeztem, hogy 10 perc múlva mennyi idő lesz...

Ritka állatfajta

- Pistike, mondj egy ritka európai állatfajtát!
- Tigris.
- De Pistike, a tigrisek Afrikában élnek.
- Éppen ezért olyan ritka Európában.

Amerika

Két rendőr Amerikába hajózik tapasztalat-cserére. Ahogy közelednek a parthoz az egyikük nevetni kezd, mire a másik azt kérdi:

- Mit nevensz?
- Látod a felhőkarcolókat?
- Aha.
- Hát így nem volt nagy kunszt felfedezni Amerikát.

Lánchíd

Két részeg verekszik a Lánchíd lábánál. Meglátja őket a rendőr és odakiált:

- Mi folyik ott?
- A Duna!

Dübörgés

- Jean, mi ez a dübörgés a szekrényben?
- Csak a ruhák mennek ki a divatból!

Kéményseprő

- Jean, hallotta, hogy tegnap elütöttek egy kéményseprőt?
- Hát ez rettenetes! Már a háztetőn sincs biztonságban az ember!

Milliomos gyerek

A milliomos gyereke iskolába megy. Az első számtanórán kérdezi a tanító néni:

- Mennyi hatszor hét?
- A gyerek nem tudja. A tanító néni felszólít egy másik gyereket, aki megmondja a helyes eredményt:
- 42.
- Erre a milliomos gyereke:
- Csak? Én megadok érte 45-öt is.

Légturbulencia

Egy manhatteni toronyház felső szintjén lévő bárban két férfi iszogat a bárpultnál egymás mellett. Sorra isszák a whiskeyket, mire az egyik megszólítja a másikat:

- Ezt 10 whiskey után bárki megcsinálja – majd kiveti magát az ablakon. Áll a levegőben vagy 4 másodpercig, majd visszaesik a bárba.
- A másik pasas csak értetlenül bámul.
- A légturbulencia miatt van – mondja neki az első. Ilyen magasságban nem lehet kiugrani az ablakon, mert a levegő itt már gyérb, és visszadob. Sima fizika.

A másik ember gondol egyet, ezt ő is kipróbálja. Nekifut, kiugrik az ablakon, de leesik és szörnyethal.

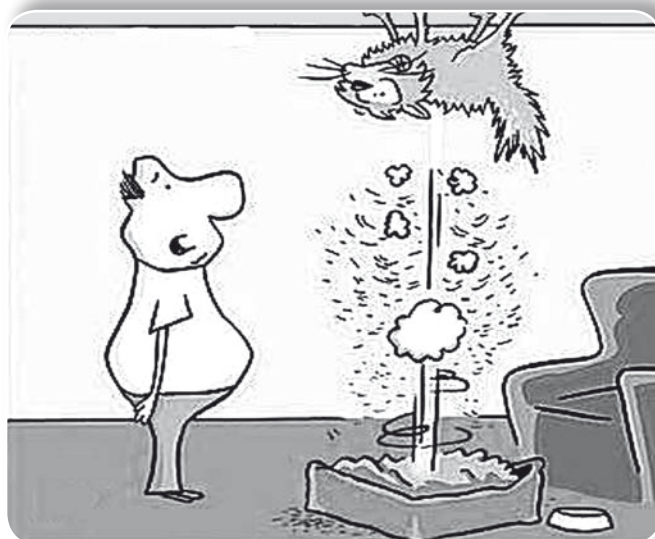
- Mire a csapos odaszól az első fickóhoz:
- Mekkora genyó vagy te Superman, amikor részeg vagy.

Vendégség

- Medvééknél vendégség van.
- Medvemama így szól a medvegyerekekhez:
- Nem szégyelled magad? Mutatkozz be a vendégeknek!
- Mire a medvegyerek:
- Bocs...

- Lehet, hogy nagyon csábítóan néz ki, de én csak a keresztretjvényt szeretném fejteni.

- Megijesztettek?

Elveszett rágógumi

Apuka nyakába veszi kislányát, de amikor a gyerek már jó ideje az apja haját húzogatja, a rászól:

– Kislányom, hagyd már abba, fáj, ha húzod a hajam.

Mire a gyerek duzzogva:

– Jó, akkor nem keresem tovább a rágógumimat.

Kopasz skót

A kopasz skót bemegy a gyógynövényboltba:

– Állítólag az önöknél kapható hajnövesztő csodákat művel... Én is kipróbálnám.

– Rendben – feleli az eladó. – Kicsi vagy nagy üveggel kér?

– Kis üveggel kérek – feleli a skót – nem szeretnék túl gyakran fodrászhoz járni.

Örmester

Azt mondja az örmester a katonáknak:

– Van egy jó meg egy rossz hírem, melyikkel kezdjem?

– A jóval – mondják a katonák.

– A hétvégére hazamehetnek.

– És mi a rossz?

– Hazudtam.

Zongoracipelés

Két költőtető egy hatalmas zongorát cipel fel a 10. emeletre. A lift nem működik. Mikor már a 9. emeleten vannak megszólal az egyik:

– Te Józsi, van egy jó meg egy rossz hírem. Melyiket mondjam előbb?

– Na, mondd a jót!

– Már a kilencediken vagyunk.

– És mi a rossz?

– Az, hogy a másik házba kellett volna felvinni a zongorát.

Epsom Derby

Bill és Joe megáll egy kocsmá előtt, amelynek kerítésénél egy gyönyörű fekete paripa legel.

– Ugyan kié lehet ez a szép ló? – töpreng Bill.

– A kocsmárosé vagyok, uram – szólal meg a ló. – Ott van bent a kocsmában.

– Te, izé... ez a ló beszél? – dadog ijedten Bill.

– Persze, uram! – horkant a ló. – Sőt, tavaly én nyertem meg az Epsom Derby-t.

Bill lelkesedve rohan be a kocsmároshoz:

– Uram, adja el nekem a lovát. Bármit megadok érte.

– Minek magának az a ló? – kérdi az egyik vendég.

– Hagyd csak! – legyint a kocsmáros. – Az a hazug dög biztosan neki is bemesélte, hogy tavaly ő nyerte meg az Epsom Derby-t.

Piramis

– Mire vár a szőke nő a piramis lábánál?

– ???

– Hogy elinduljon a mozgólépcső!

Skót a cipőboltban

Bemegy a skót a cipőboltba:

– Mennyibe kerül ez a cipő? – kérdi.

– Húsz font – válaszolja az eladó.

– Ötöt adok érte!

– Húsz font!

– Na, egye fene, hat!

Az eladó megelegeli a dolgot, megragadja a skótot a nyakánál, és kidobja a boltból. A vevő hamarosan újra megjelenik:

– Mondja, tényleg hagyna elmenni egy vevőt?

Csillagok az égen

Tanár a diákhöz:

– Ha jól felelsz egy kérdésemre, akkor megkapod a kettést földrajzból. Hány csillag van az égen?

– 2 316 524 – feleli a diák.

– Hát ezt meg honnan vetted?

– Ez már egy második kérdés, tanár úr.

A skót és az ördög

A skót egy ördögöt talál a szobájában. Ráripakodik:

– Te meg hogy kerültél ide?

– A kéményen keresztül jöttem.

A házigazda nyúl a telefon után, ám az ördög visszafogja a kezét.

– Könyörgök, ne telefonálj a papnak!

– Ki gondolt a papra? A kéményseprőt hívom, hogy lemondjam a holnapi kéménytisztítást!

Múzeumban

Egy idős hölgy nézegeti a képeket a múzeumban. Odalép hozzá a teremőr:

– Hölgyem, elkalauzolhatom egy kicsit a képek között?

– Á, köszönöm, nem kell, én nagyon jól ismerem a művészetet! – háborodik fel a nő.

– Ez itt mindjárt egy Van Gogh!

– Nem asszonyom, ez egy Goya!

– Ismerem én, csak összekevertem – vöröszödik el a hölgy. – De ez itt biztosan egy Rembrandt!

– Dehogy, az egy Rubens! – mondja a teremőr.

A nő most már feldühödik:

– De ezt nézze meg, bármiben lefogadom, hogy ez az absztrakt itt biztosan Picasso! – kiáltja.

– Nem asszonyom, az egy tükör – mosolyodik el a teremőr.

– Nincs csalás!

– Nem érdekel, hogy olcsóbbak... nem fogjuk használni ezeket!

Fekete István

Vuk

(Részlet)

Vuk pedig lapult a tóparton a sásban, és várta anyját, aki nem jött. Hiányoztak testvérei, akikkel játszani szokott. A kis róka éberedő ösztöne valami bajt súgott, különösen, amikor a kuttyák csaholását hallotta, de azt csak azért nem sejtette, hogy a szemek, melyek körülvették, örökre ellobbantak.

Amikor a láрма elült, és melegen tűzött rejtékére a nap, elaludt. Mikor felébredt, hűvösebb volt már, elállt a szél, és a lengő sákszálak hosszú árnyékot vetettek. Mikor jön már az anyja – gondolta Vuk –, és gyomrában az ürességnek karmai nőttek.

Néha árnyék szállt felette, melyre lesve felpillogott, és összefutott a nyál a szájában, mert Tás, a vadkacsa szállt felette, akinek finom húzára Vuk úgy emlékezett, mint a falusi gyermek a búcsúra.

De másféle árnyékok is jártak odafent. Vijjogó, hegyes szárnyú, imbolygó árnyékok, melyek elől Vuk lehúzódott, mert bár sohasem mondták neki, tudta, hogy azok veszedelmesek.

Ahogy fűevő sem eszi meg a mérges növényt, és a baromfi sem a mérges bogyót, úgy a rókakölyök is, amint mozogni tud, és kinyílt a szeme, azonnal meg tudja különböztetni a jót a rossztól, és megérti a rókabeszédet, mely hangokból, mozdulatokból tevődik össze.

Vuk összehúzta magát puha vackán, és mind türelmetlenebbül várt. A tó felett gémekek krákoztak, és a tóparti nagy fákon szállóhelyért verekedtek, mert erősen alkonyodott, és az Unkák nemzetsége is halkán belékezdett már az esti muzsikába.

Vuk nem mert mozdulni. Majd értem jönnek – biztatta magát, de ez a hite mindjobban meglazult, és valami hiányt érzett, melyet a nagy tölgyfa alatt nyugvó halottak nem tudtak már betölteni.

Az árnyékok összefolytak, és a susogó sástengerre szürke sóhaját rálehelte az alkony. Tás népe sűrűn járt ekkor már Vuk felett, ki felemelte fejét, de le is vágta abban a pillanatban, mert egy erős zakos dörrenés rázta meg az alvó vizet, és utána egy vadkacsa sáporogott valahol a levegőben. Messze volt a lövés, a kis róka érzékeny füleibe mégis szinte beleordított a kemény csattanás.

Vuk remegve lapult, a szárnyazott vadkacsa pedig nagy ívben zuhant a sás közé, tőle pár lépésre. Ettől is megijedt, de már nem anyyira, és arra gondolt, ha anyja jön, megmutatja neki Tást, és anyja örül majd neki. Finom, jó húsa van – nyelt a kis róka, mert éhes volt már nagyon.

De anyja nem jött. Elhalkultak a zajok, a vadkacsák füttyülő szárnyai, a gémekek lármája, csak Unka népe zenélt szorgalmasan százezzer hangon, mely azonban csodálatosan egyé folyt össze.

Vuk megmozdult. Az éhség karmai mintha tűzesek lettek volna, és Tás felől ingerlő, meleg illatot lehelt a szél. A kis róka remegett az izgalomtól. Élő egérrel, vakonddal már játszva elbánt volna, de Tás túlságosan nagy volt. Elindult, megállt, újból elindult, és a végén nyúszítva sírva fakadt.

– Egyedül vagyok... kicsi vagyok... éhes vagyok... – vakogta halkán, aztán mind hangosabban:

– Egyedül vagyok... kicsi vagyok... éhes vagyok... mit kell tennem? Éhes vagyok!

Ekkor egy mély hang kiáltott vissza a dombról, hol sötét volt, és nagy fenyők sóhajtoztak:

– Ki fia vagy odalent, kis vérem?

– Kag fia vagyok... és még kicsi vagyok. Segítsetek Vuknak, a kis rókának.

Az idegen róka elindult a sásban, mely szétnyílt előtte, és nem csinált nagyobb zajt, mint a sóhajzás.

– Gyere felém, Vuk, Kag fia – szólalt meg halkán.

Vuk elindult az idegen felé, de mert éhes volt, fájt a szíve Tásért, kit otthagytott.

Ekkor kigyúlt felette két élő lámpás, két titokzatos rókaszem, és az idegen végigszaglásza Vukot, a remegő kis rókát.

– Hát te, hogy menekültél meg? – kérdezte.

– Én nem menekültem – szipogott Vuk –, engem az anyám hozott ide, hogy várjak rá, de nem jön...

Ebből aztán megtudhatta Karak, a magányos róka, hogy Vuk még nem tudja, hogy a nagy tölgyfa tövében már csak halottak vannak.

Ráér még megtudni – gondolta Karak –, és fennhangon azt mondta.

– Iny, az anyád nem jöhet érted. Engem küldött. Az én nevem Karak, és rokonod vagyok. Velem kell jönnöd. Tudsz jól járni?

– Messze még nem voltam, de azért jól tudok járni.

– Akkor hát menjünk – indult előre Karak, de Vuk nem mozdult.

– Nem érted? Indulj, mert megrázlak.

Vuk ismét szipogni kezdett:

Kedves Olvasó Tanulók!

A véletlen hozta be mai rovatunkba **Fekete István Vuk** című regényének részletét. Épp azon gondolkodtam, hogy a következő hónapban, az októberi „város-téma” után, mi legyen az a tematikai szál, amellyel a Gyöngyhalászból közölt irodalmat összekapcsolhatjuk. S a Vukra esett a tekintetem, mivel azt olvassák a gyerekek negyedikben házi olvasmányként. Jó, gondoltam, hát legyen: állatokról szóló regények, állatregények. Fekete István nagyon

ismert kisregényén kívül ismertek-e még ilyeneket? Biztosan! Írjátok meg legszebb élményeiteket! S figyeljétek meg, a nyelv milyen káprázatos eszköztárával él az író, amikor képeket, sőt, érzéseket jelenít meg előttünk. Vuk nem egyszerűen éhes, hanem „az ürességnek nőnek karmai” a hasában. Keressetek még ilyeneket a szövegben! Ez a metaforizált beszéd! Jó munkát!

Bence Erika

– És... Tást itt hagyjuk?

– Miféle Tást? Hol van? – mérgelődött Karak, aki azt hitte, valami gyermekmeséről van szó.

– Valami dörgött a víz felett – magyarázta Vuk lelkendezve –, és Tás odaesett mellém. Most is érzem a szagát – és a nedves kis róka-orr pontosan mutatta az irányt.

Karak is beleszimatolt a mozdulatlan levegőbe, de nem érzett semmit.

– Érzed a fenét – morgott Karak. – Az én orrom sincs fából...

– De érzem – macacskodott Vuk, ki nagyon éhes volt. – Meg is mutatom.

Karak türelmetlen lett:

– Hát mutasd. De ha csak a helye lesz ott, elverlek, azt előre mondom.

Vuk apró lábai szorgalmasan zörögtek a tavalyi sáson, és Karak nagyokat lépett utána. Nemsokára Karak is felkapta a fejét. Szellő mozdult, melyben benne volt Tás illata.

Megcsóválta a fejét, és magában beszélt:

– Az öreg Vuk vére! Még ki sem látszik az idei fűből, és ilyen orrt... Karak, vén róka... kincset kaptál, úgy vigyázz rá...

– Megállj, fiam – szólt aztán. – Hiszen már a dombtetőn éreztem Tás illatát, csak az orrod akartam próbára tenni. Látom, jó orrod lesz, de most engedj előre. Hátha elröpül előled.

Tás azonban már nem repült. Pár perce múlhatott ki. Úgy látszik, nemcsak a szárnyába kapott a sörétekből. Még meleg volt.

Karak éhes is volt, de nem feledkezett meg Vukról sem, akinek jó darabokat adott, és csodálkozott a kis róka hatalmas étvágyán.

Unka népe zengve muzsikált, a tó felé surrogva jártak a denevérek, és a csillagok mélyen a vízbe néztek, hol a saját képük ragyogott ki-mondhatatlan mélységben.

A kacsának már csak a tollai voltak, és Vuk meglegegedetten nyalta a szája szélét. Karak szagát megszokta, és mivel jóllakott, régi ismerősnek találta.

Karak nyújtózkodott.

– Most már aztán indulunk. Éhes voltál, megettetlek, mennünk kell, mert messze lakom, és más dolgom is van.

Vuk apró lábai ötöt is léptek, amíg Karak egyet. Lassított az öreg róka, és megkérdezte:

– Nem vagy fáradt? Pihenhettek...

– Nem vagyok – tiltakozott Vuk szuszogva –, de azért pihenhettek. – És lehasalt a domboldalon, amelyen felfelé haladtak, s amelyből itt-ott fehér kődarabok dugták fel fejüket, ragyogva a holdvilágban.

Az út felfelé mind meredekebb lett, szaporodott a kő, törpültek a fák, és nagy földiszederbokrokat kellett megkerülni, melyek közt terjedelmes borókabokrok is terpeszkedtek.

– „Így” nehéz menni Vuknak – szuszogta.

– Hát hogyan szeretsz menni? – mosolygott Karak.

– Ha a fejem lefelé van – magyarázta –, nehéz a fejem. Úgy látszik...

A kis róka sohasem járt hegyet, ez pedig elég meredek volt.

– Nem olyan sürgős – hasalt le Karak jószívűen –, nem lakom már messze.

Békés, nagy csendesség volt körülöttük. Alattuk feketedett az erdő. Rejtelmesen susogott, és messze, valahol a faluban éjjelre szólt a kakas. Talán épp az, mely szegény Kagot majdnem Vahur torkába csalogatta.

A kis róka felemelte a fejét.

– De szép hangja van annak az... izének. Még sohasem hallottam.

Karak nevetett.

– Ha jó leszel, hozok neked olyan izét, de hang nélkül. Ha magfogja a róka a Kurrit, mert az a neve, fene tudja, elveszíti a hangját. Kag, az apád biztosan vitt nektek ilyen madarat, de az már nem szólt, s így nem ismerted a hangját. Piros hús van a fején, és Kata a felesége.

Vuk gondolkodott.

– Az hiszem, ismerem – szólt aztán –, de én inkább a combját szeretem... meg a mellét is. A fejét nem.

– Ezzel magam is úgy vagyok – mondta Karak –, de azért nem veszünk majd össze. Nincs a lábamban fáradtság?

– Már régen nincs – legénykedett Vuk –, és messze van az a Kurri? – kérdezte, mivel nehéz volt elszakadni a kakashoz fűződő szép gondolatoktól.

– Neked messze – lépdelt előtte Karak. – De most már hazaértünk – szólt, és Vuk minden figyelmeztetés nélkül is tudta, hogy a beszédnek vége.

Vuk csendesen osont Karak nyomán. Átcsúsztak egy földiszeder sűrű indái alatt, és amikor kiértek, Vuk előtt ismeretlen világ nyílt ki.

Meredek sziklafalon fehérlett a holdfény, és mellettük mélység ásított. Leültek az árnyékban, és

figyeltek, mert a rókák törvénye tiltja az elhamarkodott berohanást, még ha saját várukról van is szó.

Mélységes csend volt. Karak megfordult.

– Itt nem tudnál járni, mert még nekem is vigyázni kell. Majd vizlek.

Vuk engedelmesen tartotta hátát, és Karak veszedelmes fogai lágyan átfogták.

Az öreg róka óvatosan ment végig a keskeny párkányon. Vukban meghűlt a vér, olyan mélység felett jártak, de azért elengedte magát, mert tudta, neki egyetlen dolga van most: a mozdulatlanság. Egy helyen vége szakadt az útnak, és odébb egy méterrel folytatódott. Karak szinte átrepült a mélység felett, és Vuk lehunyta szemét, mert feje nekikoccant a sziklának. Amikor kinyitotta, egy hasadékba fordult be Karak, melyet sem alulról, sem felülről nem lehetett látni, és letette Vukot.

– Itthon vagyunk. Gyere utánam.

A keskeny hasadék kitérult beljebb, és egy nagy barlangba értek, melyben húsz róka is elfért volna, és amelyből még folyosók nyíltak jobbra-balra. A holdfény enyhén derengett, és Vuk csodálkozva nézett körül.

– Gyönyörű itt minden – mondta álmélkodva –, és én megütöttem a fejem. Itt nagyon jó szag van. Mintha lenne itt valami...

– Itt mindig van valami – büszkélkedett Karak, és előhúzott egy fél nyulat, melyet megosztott Vukkal, aki úgy jóllakott, alig szuszogott.

– Én szeretek itt lenni... – nyögte aztán –, itt minden nagyon jó... mintha meg sem ütöttem volna fejem..., és most álmos vagyok.

Karak mosolygott.

– Hát csak aludj. Ide nem jöhet senki. Sem a Simaarcú Ember, aki mindent fel akar falni előlünk, sem Vahur, a kutya, az a gyalázatos, aki eladta magát. Ki ne menj, amíg vissza nem jövök.

A barlang egyik sarkában jócskán volt száraz falevél, melyet a szél sodort be. Vuk elnyúlt rajta, és félálomban még látta, amint Karak kisurran a nyíláson.

KOMPUTER

Több mint tévé: OKOSTÉVÉ

Az LG okostévével egy folyamatosan bővülő platformot kapunk, amelyen keresztül számtalan lehetőség nyílik szórakozásra, kapcsolattartásra, vagy éppen ismeretszerzésre. Az LG Smart TV-k magyar nyelvű Prémium tartalmakat, LG Alkalmazásboltot, teljes webböngészőt kínálnak. A szórakozás kényelmét pedig az LG egyedülálló fejlesztése, a Magic Motion mozgásérzékelős távirányító teszi teljessé.

A munkából hazatérve sokszor már semmi kedvünk újra bekapcsolni a számítógépet, pedig az ott tárolt tartalmakra vagy az internetre szükségünk lenne az otthoni kikapcsolódáshoz is,

tartalmak között kaptak helyet, amelyek száma folyamatosan növekszik.

Az Origo teljes hírportálját elérhetjük, és könnyedén böngészhetünk az egyes rovatokban anélkül, hogy a számítógéphez kellene ülnünk.

A PORT.hu alkalmazáson keresztül megnézhetjük az egyes műsorok tartalmát, és nyomon követhetjük a kezdési időpontjukat, vagy azt, hogy hol tartanak éppen. Beállíthatunk kedvenc adókat, vagy válogathatunk a tematika alapján csoportosított műsorok között.

Ha a híreket már elolvastuk, és semmi érdekes műsort nem találtunk a PORT.hu-n, még mindig választhatunk kedvünkre valót az MTV Videotár, vagy a StartlapTV kínálatából. Előbbinél híradó, sport, időjárás, MTV mozi, és mesetár almenükből, utóbbinál a Nők Lapja Café, Story online, Vezess.hu és az FN.hu

videói között válogathatunk.

legyen szó akár a tévéműsorról, az időjárásról, vagy éppen az aktuális hírekről. Az LG Cinema 3D™ Smart tévéi egészen új megvilágításba helyezik a televíziózást. Tévékészülékünk mostantól több mint egy egyszerű tévé: egy sokoldalú információs és szórakozási központ szerepét töltheti be otthonunkban. Az LG Smart TV-vel az egész család internetezhet, játszhat, vagy épp tanulhat – mindez a lakás legnagyobb kijelzőjén.

A Smart funkciók életre hívásakor először a Home Dashboard kezelőfelülettel találkozunk. A képernyő bal oldalán az aktuálisan sugárzott műsort kísérhetjük figyelemmel, középső részén a Prémium tartalmakat érhetjük el egyszerűen és gyorsan, mellette pedig további alkalmazások között válogathatunk az LG Alkalmazásboltból. A képernyő alsó részén kapott helyet a Keresés, a Webböngésző és a MediaLink funkció, illetve ide gyűjthetjük saját kedvenc applikációinkat.

Magic Motion mozgásérzékelős távirányítóval és okostelefonnal történő vezérlés

Az LG Smart TV-k egyik legnagyobb előnye a minden eddiginél egyszerűbb irányíthatóság. Az egyedi LG Magic Motion távirányító egy zseniálisan egyszerű eszköz, amellyel a kanapénkból ülve úgy irányíthatjuk tévénket, navigálhatunk a felületek között, mintha az egy egér lenne. Elég csak rámutatnunk a képernyőre, a nyíl követi a kezünk mozgását, majd rákattinthatunk, görgethetünk, vagy meg is ragadhatunk vele mozgatható ikonokat. A távirányító a navigálás mellett az interaktív játékoknál is sok szerephez jut.

(A Magic Motion távirányító csak alaptartozék az LW980S készülékhez, és kizárólag LG tévékkel működik.)

A Magic Motion mozgásérzékelős távirányító mellett okostelefonnal is meglepően egyszerű irányítani az LG Smart tévénket. Az LG Remote applikáció iOS vagy Android operációs rendszerrel ellátott okostelefonokhoz érhető el. Az alkalmazás segítségével teljes QWERTY-billentyűzettel lehet gépelni, az érintőképernyőn pedig ujjal mozgatható a TV-kurzor.

Prémium tartalmak és közösségi oldalak

Az LG arra törekszik, hogy minél több magyar tartalom közül válogathassanak a hazai felhasználók. Ezek az applikációk a Prémium

videói között válogathatunk. A Prémium tartalmaknál találjuk többek között a Skype alkalmazást, amelyhez elérhető egy külön erre a célra fejlesztett kamera is. A tévé tetejére szerelhető kamerának és a nagy képernyőnek köszönhetően szinte eltűnnek a távolságok a beszélgetőpartnerek között, és olyan érzésünk lehet, mintha barátaink, ismerőseink egy szobában lennének velünk. Legkedvesebb Youtube videóinkat bármikor lejátszhatjuk okostévénkön is, hiszen az alkalmazás közvetlen elérést biztosít a világ legnagyobb videomegosztó portáljához. A legfontosabb közösségi oldalak – legyen szó akár a Facebookról vagy éppen a Twitterről – szintén helyet kaptak az LG okostévéiben.

LG Applikációk

Az LG Apps (LG Alkalmazásbolt) fül alatt további előretelepített applikációk sorakoznak, amelyek közül jelenleg több mint száz darab érhető el. Az egyelőre túlnyomó részben angol nyelvű alkalmazások között találunk játékokat, egyéb szórakoztató programokat, illetve életmódhoz, oktatáshoz kapcsolódó applikációt is. A televízió 400 megabájt tárhely áll rendelkezésünkre; mivel azonban egy alkalmazás mérete általában 1–1,5 MB között van, ritkán kell szelektálnunk.

Smart Share és MediaLink

Nagy hasznát fogjuk venni a Smart Share (Intelligens Megosztás) funkciónak, ami internet alapon köti össze számítógépünket vagy okostelefonunkat okostévénkkel, végleg száműzve a kábeleket lakásunkból. A Smart Share egyik kényelmi szolgáltatása a Media Link, amely felismeri a lejátszandó tartalmat, és részletes információt gyűjt össze róla számunkra, mint például a DVD borítója, a film előzetese vagy ajánlója. Ez a funkció egy minden eddiginél egyszerűbb és rugalmasabb médiamegosztó- és kezelő rendszeren, a Plexen alapszik. Miután telepítettük a szoftvert a számítógépünkre, csak meg kell mutatnunk, hol tároljuk a tévénk megjeleníteni kívánt tartalmat, és a Plex automatikusan hozzárendel minden extrát.

Az LG Smart TV szolgáltatása a következő modellsorozatokon érhető el: PZ950, PZ750, PZ570, LV570S, LV5500, LV375S, LV5590, LV579S, LW980S, LW650S, LW570S, LW5500, LW659S, LW579S és LW5590.

HOROSZKÓP

KOS

Ebben az időszakban a kíváncsiságod irányít. Mindenről tudni akarsz, olykor olyasvalamiről is, ami egyáltalán nem tartozik rád. Kotnyelességeddel igen-csak felbosszanthatsz a szeretteidet. Ha nem is kéri a tanácsodat, te mégis bátran osztogatod azt.

BIKA

Túl sokat foglalkozol a mások dolgaival, pedig bőven lenne mit rendben tenned a magad portáján is. Nem ártana tisztáznod magadban, hogy mit is akarsz valójában. Főleg az érzelmek területén.

IKREK

Ha őszinteségre vársz, akkor neked is nyílt lapokkal kell játszani. Az, hogy elhallgatsz néhány dolgot, és csak arról beszélsz, amit „veszélytelennek” tartasz, még akkor sem őszinteség, ha az elmondottak egyeznek a valósággal. A tökéletesség hajszolása közben nem veszed észre a hiányosságokat. Hajlamos vagy a gondokat a szőnyeg alá söpörni.

RÁK

Tapintatos vagy, és vészhelyzetben is mindig megtalálsz a középutat. Még a suliban is képes vagy harmonikus légkört kialakítani. Mielőtt döntenél, megvizsgálod az érem mindkét oldalát, és arra törekszel, hogy az emberek közötti egyenlőtlenségeket elsimítsd.

OROSZLÁN

A béke ezen a héten a legfőbb érték számodra, ennek érdekében mindent hajlandó vagy megtenni. Könnyen a békebíró szerepébe kerülhetsz, hiszen az osztálytársaid hozzád fordulhatnak az egymás között zajló konfliktusaikból származó panaszaikkal. Légy óvatos, mert most a józan eszedre is szükséged lesz.

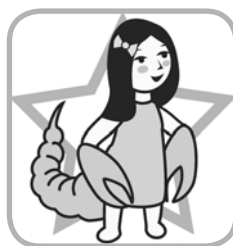
SZŰZ

Ha teheted, ezen a héten maradj ki a nehezen kezelhető helyzetekből a suliban, és hagyd, hogy a résztvevők maguk oldják meg a konfliktusaikat. Különösen ne közvetíts – még segítő szándékkal sem. Most jól kihasználod az adódó lehetőségeket.

MÉRLEG

Jól indul a hét, de ez kicsit könnyelművé tehet, és megeshet, hogy nem tudsz ellenállni néhány felesleges holmi megszerzésének. Ha erős vágyat érzel valami iránt, először mindig kérdezd meg magadtól, boldogabb leszel-e azzal, ha a magadénak mondhatod. Ha a válasz nem, nyugodt szívvel ott tudod majd hagyni.

SKORPIÓ

Remek színészi adottságaidal még egy darabig önmagaddal is sikerülhet elhitetned azt, hogy nem érdekelnek a hétköznapi világ problémái, és mindehhez megfelelő magyarázatod is van. Általában spórolsz, és csak akkor szórod a pénzt, ha van miből, de tudod, hogy hol a határ.

NYILAS

Ezen a héten létfontosságúak számodra a harmonikus kapcsolatok. A családi fészkekben is főleg a nyugalmat keresed. Jobb, ha nem tervezel semmit előre, hiszen hála az égnek, vagy annyira spontán, hogy alkalomadtán minden előkészület nélkül is képes vagy megoldani a feladataidat.

BAK

Nehezen viseled a kudarcot, már az első nagyobb ellenállásnál összeomlasz. Meglehetősen sértődékeny vagy, és sokszor csak nagy erőfeszítések árán vagy képes a lelkedben rendet teremteni. Amikor jó pillanatodban vagy, humoroddal egyenesen leveszed a lábáról a környezetet.

VIZÖNTŐ

Szeretteid legnagyobb bánatára sajnos te remek füllentő vagy, akinek egész életét áthatja a színlelés. Hódítasz, lóditasz, füllentesz, s ezt nem is érzed annyira rossznak. Most több feladatot vállaltál, mint ami az erődbe és az idődbe beleférne. Gondold át még egyszer!

HALAK

Irgy osztálytársaid a háttérből szíthathatnak feszültségeket, akár pletykákat is terjeszthetnek rólad. Ne higgy el gondolkodás vagy utánajárás nélkül mindent, és főleg ne hagyd, hogy téged is bevonjanak a folyamatba. Lehetőleg tartózkodj minden vélemény kinyilvánításától, igyekezz a háttérben maradni.

A szemed színe elárulja, milyen személyiség vagy

Nem hiába ismert ez a mondásunk, hiszen a szemünkből nem csupán az derül ki, hogy milyen kedvünk van éppen, de azt is megtudhatja a velünk szemben álló, hogy milyen személyiségjegyekkel rendelkezünk.

Kék szem

Vidám és önbizalommal teli személyiség, aki hamar jókedvre deríti a környezetében élőket. Nyitott, barátságos és őszinte ember, akiben meg lehet bízni. Empatikus és érzékeny típus, ezért általában nagyon jó barátoknak tartják. A kék szeműeket általában nehezen lehet kihozni a sodrúkból, azonban olyankor nagyobb dühkitörésekre hajlamosak.

Zöld szem

Nagyon kevés embernek adatik meg a zöld szemszín, mindössze két százalék a emberiségnek, a többiek csupán valamiféle zöldes árnyalattal rendelkeznek. Tulajdonosát mindig valamiféle különleges misztikus lengi körül. A

zöld szeműeket a titokzatoság és az érzékiség jellemzi, éppen ezért általában nagy sikert aratnak az ellenkező nem körében. Életüket és munkájukat nagy szorgalommal és kreativitással végzik, általában nagyon jó meggyőző képességgel rendelkeznek.

Barna szem

Tulajdonosa hűséges és határozott típus. A barna szeműek ráadásul általában valamiféle nyugalmat és békét is sugároznak magukból, egyben azonban játékosak és életvidámak is. Akinek világosbarna a szeme, az sokoldalú

és társaságkedvelő személyiség, aki könnyen alkalmazkodik a különféle helyzetekben adódó körülményekhez. A sötétbarna szeműek harciasabb és szenvedélyesebb természettel rendelkeznek.

Zöldesbarnák

Általában a két személyiségjegyet egyben a párosításban, ők az úgynevezett macskaszeműek, akiknek hol barna, hol zöld árnyalatokban játszik a szemük. Fokozottabb az őket körülvevő titokzatoság. Kreatívak és változatosak, minden erejüket befektetik egy adott cél érdekében, így céljaikat általában mindig elérik. Természetük és hangulatuk néha változékony, így sokan szeszélyesnek tartják őket.

Szürke szem

A szürke szemmel rendelkezők általában céltudatos és ambiciózus emberek. Személyüket egyben jellemzi a változatosság és a megfontoltság. Kapcsolataikba rengeteg időt és energiát fektetnek, és ezt fordítva is elvárják mind a barátság, mind a szerelem terén.

Tippek és gyakorlatok hízni vágyóknak

Manapság mindenki a plusz kilókkal küzd, mindenhol fogyókúrázó, fogyni vágyó emberekről lehet hallani. De mi van azokkal, akik hízni szeretnének?

Miért vagyok vékony?

Fáradékony vagyok, keveset eszem. – A soványságnak sok oka lehet. Okozhatja a nem megfelelő kalóriabevitel is, de elképzelhető, hogy az emésztéssel és a szervezet tápanyag-felvételével van gond. Ha karcúságod mellé gyakorta fáradékonyosság is társul, akkor előfordulhat, hogy a háttérben valamilyen szervi probléma áll. Ezt mindenképpen ki kell vizsgáltatni!

Rendesen eszek, de mégis vékony vagyok. – Bár vékonynak lenni egészségesebb, mintha pluszkilókkal küzdenél, ennek is megvannak a hátulütői. A túl alacsony koleszterinszint éppen egészségtelen, mint a magas, ráadásul a szervezet is nehezebben birkózik meg a betegségekkel, ha kevesebb a tartaléka. Lehet, hogy vékony testalkatú vagy, de az elegánsan vékony és a sovány között nagy különbség van. A kisebb, vékonyabb szervezetnek kevesebb kalóriára van szüksége. Éppen ezért úgy érezheted, hogy eleget eszel, mert elégséges mennyiségű tápanyagot viszel be a szervezetedbe, de nincs meg az a plusz, amitől hízhatsz.

Mozgás

A soványság oka az is lehet, hogy nem mozgatsz eleget, vagy nem úgy, ahogy kellene. Mozgás nélkül ugyanis nem épülnek be a tápanyagok, nem fejlődik az izomzat. Minden-

képpen erősítő gyakorlatokat kell végezned, mert a kardiogyakorlatok, az úszás, a futás, a biciklizés elsősorban a zsír égetését segítik elő. Az erősítést kis súlyokkal kell kezdened, sok ismétléssel. Kezdetnek tornázz hetente kétszer! Ne várj csodát 1-2 hét alatt, hiszen a kilók maguktól nem fognak rád ugrani. A gyakorlatokat intenzívebbé teheted, ha közben súlyzó van a kezdedben. Ha ezek nem állnak rendelkezésedre, tölts meg két 0,5 vagy 1 literes műanyag palackot, és használd őket súlyzóként.

1. gyakorlat: 3 x 10-15 guggolás.

Állj terpeszben, a kezvedbe fogd a súlyzókat vagy a palackokat, a hátad pedig legyen egyenes!

2. gyakorlat: 3 x 10-15 kitérés.

Alaphelyzet a guggolás, a súlyzót helyezd a csípőd mellé, és emelkedj fel!

3. gyakorlat: 3 x 10 emelés kézi súlyzóval vagy palackkal.

Állj terpeszállásba, a kezeid pedig legyenek leengedve, majd emeld meg őket mellmagasságba, és engedd vissza! Ugyanezt a gyakorlatot oldalirányban is végezd el!

A következő gyakorlatokhoz nincs szükség súlyzóra.

4. gyakorlat

Feküdj a földre, lábaid legyenek kinyújtva, kezeidet helyezd a feneked alá! Emeld meg a lábaidat úgy, hogy derékszögben legyen a testeddel, majd lassan engedd vissza! Ezzel az alsó hasizmok erősödnek. 10-15-ször ismételd!

5. gyakorlat

Sokan nem szeretik a felüléseket, de a hasizom formálásának szempontjából nagyon

hatékony gyakorlat. Feküdj a földre, térdeidet húzd fel, talpad legyen a talajon, kezeid legyenek a tarkódon! Emeld meg a felsőttested, és érintsd meg a térdedet, majd fekédj vissza! A felüléseket oldalirányba is végezd el, így az oldalsó izmok erősödnek. Ismételd 15-20-szor!

Táplálkozás

A mozgás már önmagában nagy étvágyat csinál, így a torna után jöhet a kiadós evés. Szükséged van napi 4-5 kiadós étkezésre, emellett pedig mindennap fogyasztanod kell nyers gyümölcsöt vagy zöldséget, minél több fehérjét, húst, tojást, kenyeret, kis mennyiségű zsiradékot. A főétkezések mellett nyugodtan nassolhatsz. Igyál sok ásványvizet és tejet!

Maszkabál
Zsófi tanító
néniel

Mindmegette...

A gyermekhéten Magyarcsernyére mentünk futóversenyre. A tóbiai jó eredményt értek el. Majdnem mindenki díjazott lett. A tanárok is futottak.

Kedden kerékpárverseny volt. Mindenki nagyon várta. Előkészítettük a pályát, elhelyeztük az akadályokat. Egyszer mindenki kipróbálta, csak utána kezdődött a verseny. Az óvodások szurkoltak nekünk. A tanító néni, az óvó néni, de még Icu néni sem maradt ki a versenyből.

Szerdán az EnAn együttes koncertjén voltunk. Sokat táncoltunk és énekelünk.

Csütörtökön maszkabált rendeztünk. Mindenki elkészítette a jelmezét. Az anyukák segítettek felöltözni. Azután a szülők elfoglalták a helyüket, és mi bevonultunk a tornaterembe. Mindenki bemutatkozott, táncoltunk és fényképeztünk.

Pénteken húst sütöttünk. Volt, aki szalonnát, húst, csevapot vagy szalámit hozott. Az anyukák is eljöttek. Mire kiértünk, már égett a tűz. Minden gyorsan megsütöttük, és amilyen gyorsan megsült, meg is ettük.

Öszeállították: Apró Flórián, Bába Emília, Bába Szilárd és Hanyic Alisza, 4. osztály; Samu Emese, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye, tóbiai kihelyezett tagozat

Gyermekehét

Gyermekehét, ó de jó!
Mindennap lesz valami jó.
Futóverseny és kiállítás,
Ki mit tud? és kerékpározás.
Hajrá fiúk, hajrá lányok!
Fussunk, játszunk,
süssünk, főzünk,
alkossunk és ne vessünk!
Amíg felnövünk mindig
vidámak legyünk!

**Bacsik Réka,
Bajusz Ármin, Bába Anita,
Bóbán Zsolt, Budai Barbara,
Fazekas Róbert, Juhász
Emil, Oláh Dávid, Rácz
Ádám, Selymes Ottó
és Szomorú Dianna,
a magyarcsernyei
Petőfi Sándor iskola
3. osztályának
tanulói**

Október 3-tól 7-ig gyermekehét volt az iskolánkban, az Október 10. Általános Iskolában. Vidám hétre tekinthetnek vissza a tanulók, egy diák sem unatkozott az elsőtől a végzősig. Minden napra szerveztek valamilyen programot a tanárok.

Az első napon, hétfőn, filmet néztünk. Ebben az időben nevetéstől visszhangoztak a folyosók. A vicces, barátságos és mozgalmas film címe Ufók a padláson volt. Második napon, kedden bicikliversenyre került sor. Aznap, ha az ember megérkezett az iskolába, érdekes látvány fogadta az udvaron: bicikli bicikli hátán. A harmadik óra felé, ha kinéztünk az ablakon, izgatottan láthattuk, amint a biciklipályát felállító tanárok lerakják a különféle akadályokat. A verseny a nagyszünetben és az azt követő órán zajlott. Akik nem hoz-

tak kerékpárt, azok az iskola mögötti pályán fociztak. Szerdán a diákok hajszelékkel és különféle hajkefékkel felfegyverezve jöttek iskolába. A frizuraversenyt a 7. órán rendezték, az azt megelőző órán pedig minden terem fodrászszalonná alakult át. Minden osztályból öt diák versenyezhetett. A helyezettek oklevelet kaptak, no meg persze gratulációkat az osztálytársaktól. Negyedik napon mindenki hozott magával régi, megunt játékokat, amelyeket a vásár alkalmával a 6. és a 7. órán el is adhatott. Széles volt a választék. Ha az ember körbement a tornateremben és megnézett minden „boltot”, a gyümölcstől a gyöngy karkötőig mindent megtalálhatott.

Gyermekehét az iskolánkban

A vásárlók olcsón hozzájuthattak sok játékhoz, ékszerhez, az eladók pedig gyarapíthatták zsebpénzüket.

Az utolsó napon a diákok és a tanárok helyet cseréltek. Ekkor a gyerekek tartották az órákat, és belekóstolhattak a nem is olyan könnyű tanítói foglalkozásba. Az órartartó diákok és a hallgatók is élvezték a szerepcserét, hisz ez teljesen más óra volt, mintha igazi tanár tartotta volna. A gyermekehét elmúltával az órák ismét a régiiek, de a gyerekek máris várják a jövő évi programokat.

**Sebastian Márk, 6. osztály,
Október 10. iskola, Szabadka**

MIZUJS?

Gyermekehét

Mint minden évben, az idén is megünnepeltük a gyermekehétet. MA gyermekehét október 3-tól 7-ig tartott, azaz ötnapos volt. Mindennap más programokban vettünk részt.

Első nap a futóverseny zajlott. A verseny 11 órakor kezdődött, külön szaladtak a lányok és külön a fiúk. Először az alsósok futottak, majd a felsősök. Amikor a rajthoz álltunk, nagyon izgatott voltam. Az idén elsőnek értem a célba. A verseny végén dobogóra álltunk, és elkaptuk az ajándékokat. Az ajándékok szétszétásával véget is ért ez a hétfői nap.

Másnap, azaz kedden volt a sportnap. A röplabdázók és a futballisták elmentek a szomszédos faluba a meccsre, mi pedig ügyességi akadálypályán versenyeztünk. Sajnos ebben a vetélkedőben a 7. osztály lett az utolsó, de ez minket nem zavart, mert a részvétel és a csapatmunka volt a fontos, és nálunk ebben nem volt hiány.

Szerdán az EnAn együttes lépett fel.

Csütörtökön volt a Ki mit tud? Oszkár és mi, lányok, táncos lépésű fel. A végén minden résztvevő oklevelet kapott.

Pénteken mindenki hozott magának ételt, italt. Megsütöttük, amit hoztunk, majd a fiúk fociztak, mi pedig szurkoltunk.

Nekem mindegyik nap nagyon tetszett a gyermekehéten, de ha választanom kell, akkor a pénteki program tetszett a legjobban.

Selymes Laura, 7. osztály

Október első hete minden évben a miénk, a gyerekeké. Mivel nyolcadikosok vagyunk, talán nem is érezzük magunkat annyira gyerekeknek, de azért arra gondoltunk, ez az utolsó év ebben az iskolában, úgyhogy adjunk mindent bele.

Számomra a várva várt nap a péntek volt, amikor a hússütés volt soron. Harmadik óra után kezdtünk neki, de még az a három óra is örökkévalóságnak tűnt. Soha, hogy kicsengessenek... Finom falatokat sikerült készítenünk, a fiúk kedveskedtek a lányoknak, és ők sütötték meg az összes húst.

Visszagondolva, egészen tetszett a gyermekehét, és sajnálhatjuk, hogy ez volt az utolsó.

Svarc Noémi, 8. osztály

A gyermekehétet már nagyon vártam. Az osztályfőnökünktől hallottuk, hogy nagyon sok mindenben lesz részünk. Hát volt is minden!

Futottunk, koncerteztünk, Ki mit tud?-oztunk, sütöttünk... Nekem a sütés tetszett a legjobban. Mindenki hozott valamit, a legtöbbet húst. Ottó és Ákos voltak a pincérek. A sütőnél Roli, Albert és Nándi szorgoskodtak. A lányok a salátával voltak elfoglalva. Jómagam besegítettem a sütésbe is. Először odaégett a hús, de utána már vigyáztunk, hogy ez ne történjen meg újra. A tanító bácsival krumplit sütöttünk, ami jól sikerült, és nagy étvággal elfogyasztottuk.

Mikor vége volt a sütésnek, rendet raktunk. Számomra felejthetetlen marad a gyermekehét.

**Szabó Judit, 5. osztály
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye**

Jól bántsz a pénzzel?

Teszteld, hogyan bántsz a pénzzel! Lássuk, hogy vissza kell-e fognod magad, vagy megengedhetsz magadnak egy kis költekezést! A felsorolt állítások közül hány igaz rád?

- Még sosem spóroltam meg egy fityínget sem a zsebpénzemből.
- *Sosem tudom megállni, hogy ne vegyek meg valamit, ami olcsó, még akkor sem, ha igazán nincs is rá szükségem.*
- **Ha elfogy a zsebpénzem, egyszerűen kérek még a szüleimtől.**
- **Minden hónapban mínuszban vagyok.**
- Ha a haverok koncertre, bulizni, enni mennek valahová, akkor is velük tartok, ha tudom, hogy nem engedhetném meg magamnak.
- *Fogalmam sincs, hogy mennyit költenek a szüleim a rezsire, és nem is érdekel.*
- **A szüleim spórolnak helyettem azzal, hogy kevesebb zsebpénzt adnak.**
- **Ha nincs pénzem a haverokkal moziba menni, akkor megkérem, hogy adjanak kölcsön.**
- Még drágább holmikra – mint az iPod vagy egy drágább ruha – sem spórolok: azokat kérem a születésnapomra.

Értékelés

0–3 igaz:

Spórolóbajnok!

Te aztán tudsz vigyázni a zsebpénzedre! Képes vagy arra, hogy ne költekezz, hanem inkább spórolj. Nem költesz fölösleges holmikra – igaz, olyanokra sem, amiket talán megvehetnél magadnak. Egy kis lazulás megengedett az anyagiak terén is, hiszen az is feltölthet jókedvvel, ha megveszel magadnak valamit, amire nagyon vágsz.

4–6 igaz:

Jut is – marad is!

Ha nagyon szeretnél valamit, akkor képes vagy spórolni rá, de nem tagadod meg magadtól a közös bulikat, mozizásokat a haverokkal. Így aztán jut is, marad is – megtalálod az egészséges egyensúlyt. Csak így tovább: a fölösleges holmikra mondd nemet, de ha valami megtetszik, ami nagy örömmel tölt el, akkor ne sajnáld rá a pénzt!

7–9 igaz:

Fogd vissza magad!

Te aztán nem sajnálsz a pénzt magadtól: finanszírozd magadnak azt, amihez épp kedved van. Ha pedig nincs rá pénzed, akkor kölcsönkérsz, és egy csöppet sem zavar, ha emiatt a nullára jutsz. Sőt az sem izgat, ha adósságba vered magad. Érdemes már most tudatosan figyelned arra, hogy bizonyos helyzetekben visszafogd a kiadásaidat.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves vagyok és a problémám megoldásához segítségre van szükségem. Szerelmes vagyok egy nálam egy évvel idősebb fiúba. Nagyon tetszik, és már egy hónapja rendszeresen küldök neki szerelmes üzeneteket a mobiljára, de amikor a suliban találkozunk, még a szemébe sem merek nézni. A legjobb barátaim rengeteget szekálnak miattam. Én tudom, hogy tudja, hogy szerelmes vagyok belé. Mit tegyek, hogy összeszedjem a bátorságomat, és ne kelljen lesütött szemmel elmennem mellette. Kérlek, adj tanácsot! Segíts!

Őszi falevél”

Válasz:

Kedves Őszike!

Ha hiszed, ha nem, nem vagy egyedül a szégyenlősségeddel. Rajtad kívül még számos tini és felnőtt személy is hasonló gondokkal küzd, bántortalan a mások megszólításában, mert szorong attól, hogy el lesz utasítva. És az ilyen személyek érzik magukat jól, bátornak és elfogadottnak és populárisnak, amikor a társasági oldalakon barátkoznak, és nem szemtől szembe élőben találkoznak. Azt hiszem, ha már egy ideje küldözgeted neki az üzeneteket, és szerinted tudja, hogy nagyon is vonzóan tartod, ha te is tetszenél neki, már valamilyen jelét adta volna feléd. Ha más nem, az ő barátai kezdtek volna szekálni, mert ez általában így van tinikorban. Róla, és arról, hogy ő hogyan viselkedik, amikor találkozol, nem írsz, ami nagyon fontos adat lenne számomra. Ezért első lépésként figyeled meg, hogy ő hogyan viselkedik, amikor te is ott vagy. Ha feléd tekinget, figyelj, hogy merre jársz, néha rád is mosolyog, és ha még köszön is (!), akkor biztos, hogy nem viselkedik veled elutasítóan. Ha te is tetszenél neki, ha tudja, hogy kiról van szó, biztos, hogy válaszolt volna az üzenetedre. Ezért tisztázd le magadnak, hogy te teszel-e a fiúnak. Ha nem, akkor hagyd békén, enged el, és tegyél pontot a történetedre. Időközben kösd le magad egy halom más tevékenységgel, hogy ne legyen időd a fiú iránti vonzódásodról gondolkodni. Tornázz, iratkozz be táncra, sétálj a barátnőddel, amikor szép az idő, olvasd, tanulj... Biztos, hogy nagyon gyorsan megakad majd a szemed egy másik fiún, akivel kölcsönösen tetszettek egymásnak.

„Kedves Bizalmas sorok!

Nyolcadik osztályos vagyok, és nagyon boldogtalan. A nyáron elkezdtem járni egy fiúval, aki 2 évvel idősebb nálam. Egy hónapja szakítottam vele, amit nagyon megbántam. Azért szakítottam vele, mert egy szombaton nem velem találkoztam, hanem a barátaival ment egy másik városba szórakozni. Másnap, vasárnap meg föl sem hívott. Mérgebben azt mondtam neki, hogy a legjobb lenne, ha szakítanánk. Ő meg azt mondta, hogy jó. Most, hogy elvesztettem, megtudtam mennyit jelent, és mennyire hiányzik. Mit tegyek, próbálkozzak a béküléssel, vagy hagyjam békén és szenvedjek tovább?! Kérlek, segíts?

Süsü Sárkány”

Válasz:

Kedves Sárkány!

Azt hiszem, a serdülőkori érzékenységed, sértődékenységed és tapasztalatlan-ságod egy kicsit elsiegett lépésekre ösztökélt téged. Mindenesetre egy próbálkozást megér, hisz akkor legalább tisztázod, hogy igazából, hogyan is állsz ezzel a fiúval. Több veszteség már nem érhet, hisz már szakítottatok. Ezért amikor beszélsz vele, mond meg neki, hogyan érzel, hogy bánod, hogy elhamarkodtad a dolgokat. Ha nem akar veled kibékülni, ne búsulj sokáig, mozgással, aktivitásokkal vezesd le a szomorúságodat és rosszkedvedet. Hamarosan, újra érdekelni fognak a fiúk, és egy-kettő új szimpátiád lesz, aki megdobogtatja majd a szívedet.

„Kedves Bizalmas sorok!

Van egy osztálytársnőm, akit kedvelek, de nem nagyon barátkozunk, akiről nemrégiben kiderült, hogy önmagát vagdossa. Én is észrevettem már, hogy a csuklója meg a keze össze volt karmolva, fásilit hordott a kezén (néha véres is volt), meg karkötőket, de nem gondoltam, hogy ez egy komoly dolog. Nagyon érdekel, hogy miért történik ez? Mi miért nem vettük ezt észre eddig? Hogyan lehet segíteni neki, de hogy ne bántódjon meg?

B-B”

Válasz:

Kedves B-B!

Igazából nagyon nehéz megérteni, hogy miért is csinálják. Az önvagdosás, önsértés nem az egészséges viselkedési, problémamegoldó módok közé tartozik.

Általában serdülőkorban jelentkezik, gyakoribb a lányok között, de a fiúknál is előfordul.

Az önvagdosás az a (nem helyes!) út, amelyet néhány ember arra használ, hogy a belső feszültséget, az erős fájó érzelmeket levezesse, megszüntesse. Mondhatjuk úgy is, hogy a belül érzett fájdalmat próbálják így levezetni. A belső fájdalmat külsővé alakítják át, és az, amit éreznek, valamivel elviselhetőbbé válik. Arról számolnak be, ha megkérdezik tőlük a terápia folyamán, hogy azért teszik, mert gyűlölik magukat. Dühösek, szoronganak és így próbálják levezetni ezeket az érzéseiket.

Sokszor az önvagdosás néma segélykérés, segélykiáltás is. Ha a környezetükben élők ezt észreveszik, nagyon fontos, hogy segítsenek megtalálni a feszültség levezetésének helyes módját. Hogyan segíthetünk a barátrónék/barátnak, osztálytársnak?

Először is beszélgetsetek mindenről és erről (is). Legyetek együtt minél többet. Beszélgetés közben hagyni kell őt, hogy elmondja, miért csinálja. Arról is beszélgetni kell, hogy hogyan lehetne másként is megpróbálni megoldani a gondját-baját. Szóval azzal segítünk a legtöbbet, ha megértjük, támogatjuk, és mellette vagyunk akkor, amikor boldog, amikor szomorú, és amikor dühös. Abban kell segíteni neki, hogy elmondhassa az érzéseit, kiengedje a feszültséget, ami belülről feszíti, mint a kuktafazekat. Hívd el sétálni, kocogni, futni, sportolni. Tanácsold neki, hogy forduljon segítségért olyan felnőtthöz, aki iskolai tanácsadóként dolgozik. Nálunk nincs iskola, amelyikben ne dolgozna iskolapedagógus vagy iskolapszichológus. Ők azért vannak, hogy legyen kihez fordulniuk a tanulóknak, a szülőknek, tanároknak, hogy segítsenek megtalálni a helyes utat, azokat a belső erőket, amelyek segítenek abban, hogy egészséges módon birkózzunk meg a problémákkal. Ha kell, néha a barátságot is fel kell áldozni, és elmondani a szüleinek, ha tudjuk, hogy nekik nincs tudomásuk róla. Végül is nagyon fontos, hogy szakemberek segítsenek abban, hogy a serdülő és a családja is megtalálja a probléma okait és a fennálló helyzet egészséges megoldási módját.

Hogy mindannyian könnyebben le tudjátok vezetni a serdülőkorban igen gyakori belső feszültséget, stresszt, dühöt, hogy megtanuljátok lehűteni magotokat, íme néhány egészséges tipp.

Menj el futni, sétálni: mozdulj ki a szabadba vagy sportolj. Tudományos kutatások kimutatták, hogy a sportolás segít a jobb hangulatot megteremteni és csökkenteni a negatív érzéseket.

Hallgass zenét (fejhallgatóval).

A zene is igen gyorsan képes változtatni egy ember hangulatán. És ha még táncolsz is, akkor mozgatsz is, így ez kettő az egyben.

Írd le a gondolataidat és érzéseidet. Nagyon sok féle mód van arra, hogy leírhasd a gondolataidat. Pl.: írhatasz egy újság számára, írhatasz verset vagy esetleg dalszöveget, sőt meg is zenésítheted azt. (Mi a Jó Pajtásban örömmel várjuk ezeket!) Miután leírtad megtarthatod, de akár ki is dobhatod – nem számít.

A fontos dolog az, hogy ha leírod a gondolataidat és az érzéseidet, akkor javul a hangulatod is. Amikor megfigyelsz, besorolsz és kisebb adagokban kiengeded az érzéseidet, akkor nem adsz nekik lehetőséget arra, hogy, felhalmozódjanak benned.

Rajzolj. Az érzéseid és gondolataid lerajzolása is segíthet.

Meditálj vagy gyakorold a mély légzést. Ez lehet a legjobb megoldás, ha szabályosan csinálod. Ez nemcsak egy nyugtató feladat, de segít az önkontrollban is, amikor ideges vagy. Ha ezt rendszeresen és jól csinálod, a düh kevésbé halmozódik fel benned.

Beszélg az érzéseidről egy olyan emberrel, akiben megbízol. Nagyon sokszor más rossz érzéseid is lehetnek, például félelem vagy szomorúság. Ha beszélsz róluk az mindig segít.

Szórakoztasd magad. Ha azt veszed észre, hogy valamin őrölsz, és nem tudsz róla leakadni, akkor próbáld meg lefoglalni magad valamivel – nézz tévét, olvasd vagy menj el moziba.

Mese a fehér csillagos sündisznóról

Benedek szakasztott olyan kis sündisznó volt, mint a testvérei, akikkel együtt élt a nagyogyoróbokor tövében. Vagy mit is mondok! Mégsem volt szakasztott olyan, mert neki egy kis fehér csillagocska nőtt a homlokán. Aggodalmaskodott is apja, anyja: „Mi lesz ebből a gyerekből?”

De nem lett semmi. Benedek nőtt, növekedett, szépen, mint a többi hét.

Múlt a nyár, jött az ős. Dér lepté be a földet.

– Miért van ilyen hideg? – kérdezte egyszer Benedek.

– Mert jön a tél – felelte sünpapa.

Benedek lehajtotta csillagos fejcskáját, s aztán egyszerre csak olyat kérdezett, melyet még soha sündisznócsemete nem kérdezett, mióta világ a világ:

– Papa, miért van tél?

De hát Benedek megtehetette, neki csillag világolt a homlokán.

Most már sünpapán volt a sor, hogy lábaira hajtsa a fejét, ami sünéknél kétségtelenül a gondolkodás jele. Hiszen egy szülőnek mindent tudnia kell.

– Hogy miért van tél? – mondta aztán elszontyolodva. – Én sem tudom, de megkérdezzük.

Útnak indultak hát. Elöl sünpapa, sünmama, mögöttük Benedek, sorban a hét testvérével. Elmentek a nyúlhoz. A nyúl szörnyen okos nyuszi volt, fél fülét örökös lekonyítva hordta, úgy elmélkedett magában.

– Miért van tél? – kérdezte tőle sünpapa.

A nyúlnek még a másik füle is lekonyult, úgy elgondolkozott. Ezt mondta:

– Bizonyára a szél hozza, várjatok, megkérdezem a szelet.

S mikor jött a szél, a nyúl nekiiramodott, és futott, futott, versenyt futott vele. De bizony csak szomorúan tért vissza.

– Nem tudja a szél se, csak beszél, beszél tücsköt-bogarat, telebúgta a fülem – s rázogatta keservesen tapsifülét. – Menjete a bagolyhoz, tán az éjszaka hozza a telet, ő beszél vele.

Óriás, odvas fa mélyén lakott a bagoly. Szegény sünpapa egész álló nap kiáltozott neki, míg végre alkonyattájban meghallotta, s kijött az odújából.

– Várjatok, reggelre megmondom – dörögte a bagoly, s elszállt. Odalent a fa aljában

csak lesték, mikor tér meg. De bizony a bagoly csak a hajnali derengésben tért haza. S akkor is nagy mérgesen rájuk kiáltott:

– Hordjátok el magatokat! Alkonyattól fagatom az éjszakát, s nem válaszol, csak kápáztatja hideg csillagfényével a szemem. Menjete a vakondhoz, hátha a nyirkos, hideg föld rejtegeti a telet. Mentek hát a vakondhoz.

Meg is lelték hamarosan.

– Kérdezd meg a földet – mondta neki sünpapa –, miért van tél.

A vakond hunyorgott néhányat, s aztán eltűnt a föld alatt. Nem is kellett valami sokat várakozni rá, jött vissza egykettőre.

– Siket a föld – mondta a vakond –, nem hallja, ha kérdezem. De ha jól meggondolom, hiába is kérdeznénk, hiszen nincs is olyan hideg idelelnem. Nem, ő nem hozhatja a telet. A tél, régóta tudom, felülről jön. Menjete a sas-hoz, kérdezze meg a naptól.

A sas, fészke pereméről, fél szemmel nézett le a nyüzsgő süncsaládra. Aztán meglebbengette szárnyát, s mint egy óriás felhőárnyék, el-

szállt fölöttük. Szállt, szállt, magasabbra, egyre magasabbra, mindig szemközt a nappal, fel a felhők fölé. S mikor már olyan magasan járt, hogy a ritka levegőben szinte vérharmatosan áradt ki csőrén a lehelet, belekiabálta a tűzőforró napkorongba:

– Miért van tél?!

De a vére úgy dobolt a dobhártyáján, hogy nem értette a feleletet.

Odalent azalatt nagy hirtelen beállt a fagy. A süncsalád pedig beiskolt aogyoróbokor aljára, és beásta magát a puha levelek alá. Álomra hajtotta fejét sünmama és sünpapa és a hét testvér. Benedek még morgott ugyan egyet-kettőt magában, hiszen azért volt csillagos, de aztán ő is elálmosodott és elaludt. És aludt, aludt, aludt, ki tudja, meddig aludt.

Arra ébredt, hogy megpercen körülötte az avar. Fölemelte orrocskáját, és nyomban vidámító jó szagokat érzett, erjedő, tavaszi szagokat. S ahogy figyelmesebben körülnézett, látta, hogy apró hóvirágocskák nyomkodják szét körülötte az avar, onnan a percegés. Kidugta a fejét a vackából, s akkor eszébe jutott, amivel elaludt: miért van tél?

Iramodott egyet, mert a lábcskái bizony meggémberedtek, s aogyoró szélénél szembetalálta magát egy kis hóvirággal, az már ki is dugta az avar alól a fejcskáját. Benedek megszagolgatta, s akkor ezt dünnyögte magában: „Azért van tél, hogy eljöhessen a tavasz!”

– Hogyan? Mit is mondtam? – riadt fel egyszerre. – Hm, még lehet, hogy igazam is van!

De szégyenkezve érezte, hogy ő már egy telet megért komoly, felnőtt sün, és nem illik neki ilyen gyermekes dolgokkal foglalkoznia.

Hogy miért van tél? Nem is gondolt rá soha többé!

Három fontos őszi gyümölcs

Itt az ősz, a lehűlés, a szervezetünk legyengül, védtelenné válik. Légy előrelátó, s építs egy zsoldoshadsereget a szervezetedben a baktériumok ellen!

Bemutatunk három fantasztikus gyümölcsöt, amely segíthet elkerülni a betegségeket!

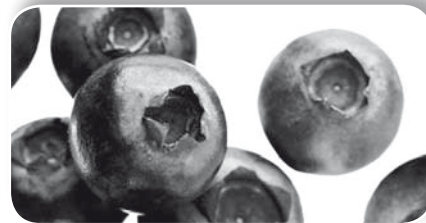
Alma

A mosolygós almában rengeteg egészséges anyag található, amelyek segítenek, hogy a baktériumok messze elkerüljenek. Ilyen a pektin vagy a C-vitamin. Nagy előnye, hogy itthon is roskadoznak tőle a gyümölcsfák, nem kell sok ezer kilométerrel utaztatott gyümölcsöket fogyasztanod egészségéd érdekében. A flavonoidok, amelyek az almában találhatóak, nagyon erős antioxidánsok. Megkötik a káros oxigéngyököket a szervezetben, amelyek arra hivatottak, hogy a DNS szerkezetét roncsolják.

Ha rendszeresen fogyasztasz almát, védettebb vagy a betegségek ellen. Az almát akkor is bevetheted, ha hasmenésed van, segíteni fog!

Vörös áfonya

A lányoknak nagyon kell vigyázniuk ősszel, hiszen ez a felfázás szezonja is. Ha nem akarsz egyfrányahólyaghuruttal gazdagodni, fogyassz több vörös áfonyát, mert kítűnő baktériumölő hatásának hála, nem tudnak megtapadni a húgyhólyag falán a kórokozók, így hírből sem ismered majd a felfázást. Gazdag antioxidáns forrás is, tele van ásványi anyagokkal, E- és C-vitaminnal. Gyümölcsként is fogyaszthatod, de létezik belőle kapszula és ital is. Ha rendszeresen fogyasztod, megerősödik az immunrendszered, egészségesebbek lesznek a fogaid is, hiszen nem engedi a baktériumoknak, hogy rongálják a fogzománcot.

Fekete áfonya

Több betegség ellenszere is, hiszen gazdag antocianidokban – ettől lesz a színe kékesfekete. Erős az antioxidáns tulajdonsága, így felveszi a kesztyűt a szabadgyökök elleni harcban. A taninoknak, a cseravként ismert vegyületeknek, amelyekben bővelkedik, baktériumölő hatása van, így a megfázásos időszakban már-már kötelező fogyasztani. Egyes szembetegségeket is megelőzhetsz vele, mert sok benne az A-vitamin.

Alma

Szólások és közmondások

- A legszebb alma is férges.
- A nyári szép almák őszkor, télen szépek.
- A tiltott almára sokkal többen vágnak.
- A szép alma is gyakorta savanyú.
- Az ifjúság aranyalma, méltó megőrizni.
- Akárkinek vad alma, nekem édes alma.
- Almát szed a száraz fáról is.
- Ádám evett almát, a mi fogunk vásik.
- Beleharapott a savanyú almába.
- Cserfaerdőben almát keres.
- Édeesebb az alma, ha nincs ott a pásztor.
- Hat almát két pénzen.
- Későn érő alma tovább tart.
- Mosolyog, mint a vadalma.
- Nem esik messze fájától az alma.
- Ritka alma, kiben féreg nincsen.
- Szelíd almának van becsülete.
- Szereti más almáját enni.
- Válogatónak vadalma, annak is a legrossza.

Vásárolj gondosabban!

Téged is gyakran küld el édesanyád a boltba? Milyenek a vásárlási szokásaid? A legtöbb ember sajnos eszeveszett módon vásárolgat a hipermarketekben, s közben nem is gondol arra, hogy mennyit árthat a környezetének. Felsorolunk néhány tippet, hogy mire figyelj legközelebb a főbb termékek közötti válogatás során!

Kenyer

Ha lehetőséged van rá, a kenyeret és a pékárut pékségben vedd meg! Egyrészt azért, mert ott mindig friss áruval szolgálnak ki, másrészt pedig azért, mert így máris tétlél egy lépést a környezeted megóvásáért.

Azt kérdezed, hogyan? Egyszerűen csak azzal, hogy nem a becsomagolt, tartósítószeres, és napok óta a polcon álló kenyeret választottad az egyik hipermarketből. Utóbbiak esetében ugyanis többletenergiaja kerül a csomagolóanyag gyártása, a tartósítás, valamint az is, míg a kenyeret elszállítják a pékségből a hipermarketbe.

Hús

A húst inkább hentesüzletben szerezd be, s ne hipermarketben, és csak annyit vegyél, amennyit el is fogyasztasz! Ezáltal pénzt spórolhatsz meg, nem kell annyi ételt kidobnod, s az energiafelhasználás is kevesebb lesz. Egy átlagos ember

évente körülbelül 10 kilogramm húst dob ki.

Tej

Ha több liter teje van szükséged, akkor válaszd a nagyobb kiserelésű fajtát! A nagyobb mennyiség előállítása ugyanis kevesebb energiát igényel (méretgazdaságosság elve). Egy átlagos háztartásban élők évente körülbelül 285 liter tejet fogyasztanak el. Ha ezt a mennyiséget nagyobb kiserelésű formában vásárolnák meg, azal annyi energiát spórolhatnának, amennyi a hűtőszekrény 36 órán át tartó működtetéséhez szükséges.

Sajt

Felszeletelt, becsomagolt sajt helyett vegyél inkább egy egész darabot. A szeletelt sajt csomagolásának gyártása ugyanis pluszenergiát igényel.

És nem is gondolnád, milyen sokat. Megdöbbentő, de a csomagolás készítéséhez felhasznált energia körülbelül 62 millió liter gázolajmennyiséggel egyenértékű.

Zöldség és gyümölcs

Konzervgyümölcs és zöldség helyett vegyél inkább friss gyümölcsöt és zöldséget! A konzervek gyártása ugyanis körülbelül tízszer több energiát igényel, mint az egyszerű szüretelés. Emellett sokkal egészségesebb is friss zöldségeket és gyümölcsöket fogyasztani, ugyanis jóval nagyobb a vitamintartalmuk, és nem tartalmaznak tartósítószeret.

Ugye nem is olyan nehéz? Kis odafigyeléssel te is könnyen tehetsz néhány lépést környezet megóvásáért. Jóllehet, rajtad kívül még több milliárd ember él a Földön, akiknek szintén hasonló módon kellene vásárolniuk, de ne feledd: „Sok kicsi sokra megy.”

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7		8		
11										
12					13		14		15	
		16		17			18			
19	20			21	22	23			24	
25			26							
27									28	29
30							31			

- A maga arcát már láttam valahol.

- ...

(A folytatás a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 11. Minél hamarabb, 12. Felirat a kereszten, 13. Női név, 16. Magyar sportklub, 18. Meri betűi, 19. D. U. I., 21. Ostoba fordítva, 24. Hangtalan Samu, 25. ... Pál, magyar költő, 27. Vidék Spanyolországban, 28. Majdnem úr németül, 30. Volga egyenműi, 31. Halott.

Függőleges sorok: 2. Egy, németül, 3. Idegen női név, 4. Előkelő, 5. Növényi rész, 6. ...hal (békaporonty), 7. T. B. B., 8. Ella becézve, 11. A válasz befejező része, 14. Bor betűi, 17. Katica, 20. Összetűzésre késztet, 22. ..., ha tanulna, 23. Nagyhatalom, 26. Fordítva annó, 28. Merre, 29. Elébe, 31. Holmium vegyjele.

Betűrejtvények

1

$$\frac{M}{2}LÍT$$

2

3

TT M
A E

4

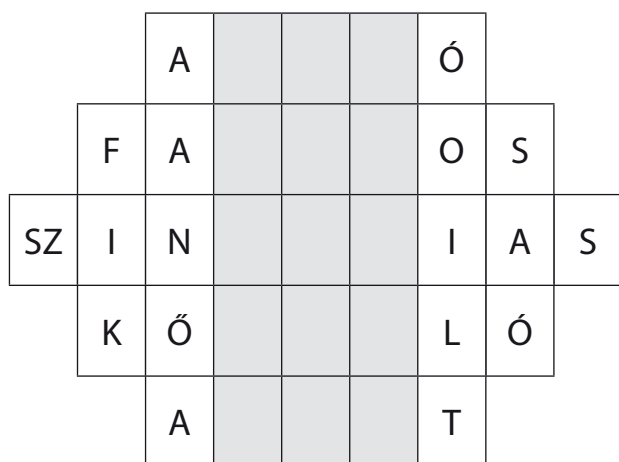
EEE
É
Ó

Skandináv rejtvény (31.)

Rejtvényünkben egy erdélyi magyar népdal első két sorát rejtettük el.

	FÜSZER-NÖVÉNY	KIS PATAK	GYOM-NÖVÉNY	SZERZETES	MAJDNEM GÜZS	RIGÓFAJTA	
	NÉVELŐ	... SZIGOR	RITKA FÉRFINÉV	NORD	MEXIKÓI PÉNZ	FŐLÉJE	
	EURÓPAI NEMZET		RÉZI EGYENMŰI	EGYFAJTA VIRÁG			
	EREDET		SUGÁR	LŐCSEMEGE			
						SZÁMNEV	
SVÉD-ORSZÁG	TÜSKÉS ÁLLAT (ÉK. F.)	SAJÁT KEZÜLÉGE	VÁLYÚ			EZ	EGY
NEM RITKÁN	ARAT BETŰI	ÉV SZAK	KIS ELIZABETT			VITA KÖZEPE	LEVE BETŰI
				BELGIUM	ALBÁN PÉNZ	RET TEN	
		Ó. E. N.		ÓV		NŐI NÉV	
		49		5	LETEVŐ RÉGISEN		
		HANGTALAN LÁNY		SZOLMIZÁCIÓS HANG	FÉLKÉZI!		
Ű. A.	HAMIS		RÉGEN CITÁTUM			A SZOBÁBA	
	OXIGÉN		ZÉRO			FRANCIA-ORSZÁG	
			NY				
							HŐ

Szóbetoldó

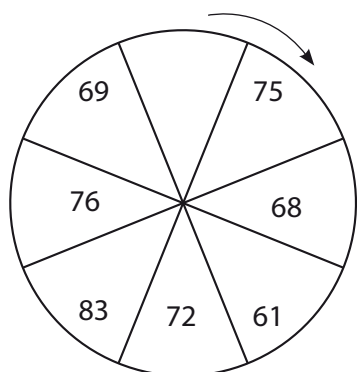
Csak egyetlen szót kell találnod a rejtvény megfejtéséhez.
Vigyázz, hogy minden sor értelmes legyen.

Ölelkező szavak

1 <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> INGA <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> REND </div>	2 <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> MALOM <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> PÁR </div>
3 <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> TORNA <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> TÁR </div>	4 <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> VIRÁG <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> NYAKKENDŐ </div>

Olyan szót kell találnod, amely mind a fenti, mind a lenti szóval értelmes összetett szót alkot.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást, erre kell rájónnod.

Kicsi sarok

Betűpótló

	Ú	N	Á	R
	SZ	T	E	R
SZ	A	R	K	A
	I	T	E	L
	R	V	I	N
NY	U	S	Z	I
	C	S	E	T

Pótold a hiányzó betűket.
A kiemelt oszlopban egy ősszel érő, tüskés burkú termés neve alakul ki.

Párosítás

1.)
KO..TO..NYI
D..SŐ
2.)
M.R.
.E.E.N.
3.)
M.R.I.Z
Z.I.M..D | Hét krajcár
Aranysárkány
Dióbél királyfi
Először találd meg az író nevét, aztán párosítsd össze a saját művével. |
|---|---|

A 30. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– Ja, az a nővéremé.

Betűrejtvények

1. Grönland, 2. Kuba,
3. Kongó, 4. Japán

Szókihúzó

tekerőlant

Lóugrásban

Torontálvásárhely,
Martonos

Hang nélküli közmondások

- 1) Sok beszédnek sok az alja
2) Hallgatni arany

Miniszámjáték

3 4 2 1

2 1 3 4

4 2 1 3

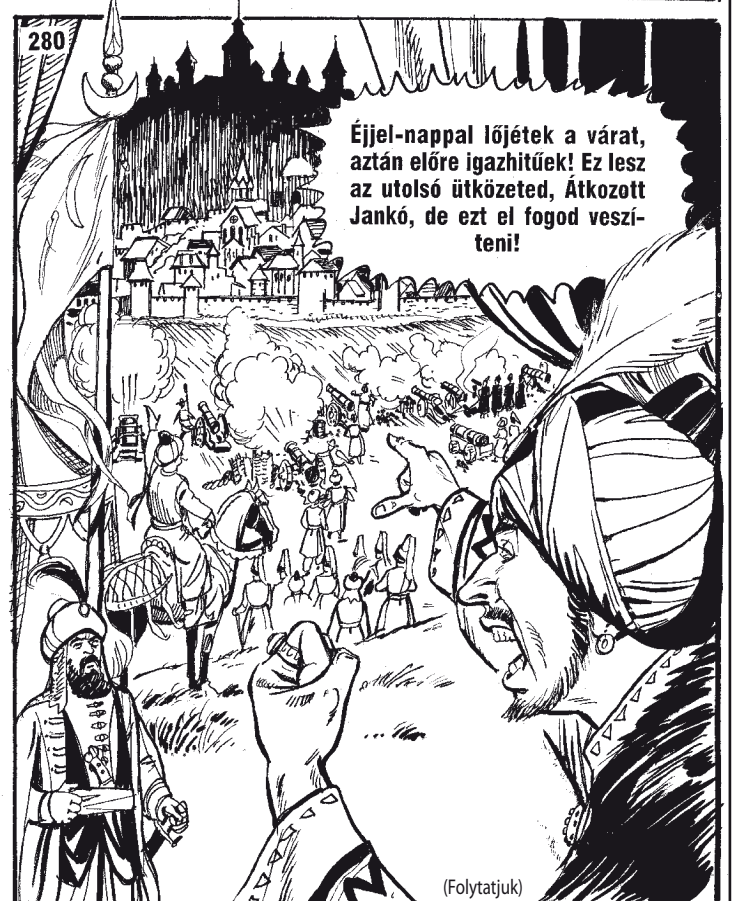
1 3 4 2

A 29. skandináv rejtvény megfejtése

LISZT FERENC,
MAGYAR RAPSZÓDIÁK,
MEFISZTÓ-KERINGŐ,
FAUSZT-SZIMFÓNIA.

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Nagy-Britannia látványosságai

Stonehenge

A hatalmas Brit Birodalomban sohasem nyugszik le a nap, mondták egykoron – ha az anyaország már sötétségbe borult, valamely gyarmatán fényesen ragyogott az égbolt. A britek ma már csak egy kis szigetet uralnak, de ez ne tévesszen meg: bármennyi időre is látogatsz Angliába, sosem érzed úgy, hogy már mindent láttál.

Még a legeldugottabb falvak is – mint kis ékszerdobozok – pompázatos kerteket, cseréptetős házikókat és gyöngyszemnyi templomokat rejtenek; és ott vannak az évezredes angol történelem lenyűgöző emlékei, no meg a világszép kastélyok s a világhírű múzeumok. Ezeket mindenképpen látni kell:

British Múzeum: a világ leghíresebb múzeuma őrzi a rosettai követ, amely a hieroglifák megfejtésének kulcsa volt, a világ legrégebbi üvegét Egyiptomból, de páratlan múmiagyűjteménnyel is büszkélkedhet. A múzeum ingyenesen tekinthető meg.

Anglia legszebb középkori kastélya, a Warwick-kastély az Avon folyóparton áll, csodás parkok között szabadon sétálgató pávakkal. Viktoriánus rózsakertje és vizes kertje is van, a legborzongatóbb élmény azonban a várbörtön és a kínzókamra, a kastély mélyén vár rád... odakünn pedig lovagi torna, íjászbemutató, katapult, madárroptetés... 1978-ban Madame Tussaud's vásárolta meg a kastélyt, és a termekben viaszmúzeumot rendezett be. A várbörtön szórólapja „oszló hullákat, zsolozsmázó szerzeteseket, kínzóeszközöket és kivégzést” ígér. A tárlatvezetők pedig bemutatják, hogyan tépték ki a foglyok nyelvét. A látogatók közül sokan rosszul lesznek.

Cornwallban, Anglia délnyugati csücskén kellemes tengerpartokkal, nagyszerű szörfözőhelyekkel, hangulatos, apró halászfalvakkal és szép idővel találkozhat az idelátogató.

Stonehenge egy valóban világhírű hely: a lenyűgöző sziklakör a misztikus Salisbury síkságon fekszik, és a druidák nyomát őrzi. A többtönös sziklakör hosszú mérföldeken ke-

resztül cipelték, hogy a síkon felállíthassák e naptemplomot, asztronómiai kalendáriumot vagy temetkezési helyet, ahogy a legnépszerűbb elméletek tartják.

Anglia szívének is nevezik Cotswoldst, ezt a gyönyörű, dombos-dombos, aprócska falvakkal tarkított vidéket. A Gloucestershire és Oxfordshire között elterülő tájon mindenütt jellegzetes, sárga kőből épített házakkal és legelésző lovakkal találkozhat. A legfőbb látványosságok Tewkesbury Szűz Mária temploma, az Oxfordshire-ben található Chastleton Ház, amelyet a 17. században építettek a híres sárga kőből, valamint a 10. században épített Sudeley-kastély Winchcombban, amelynek kápolnájában nyugszik VIII. Henrik hatodik, utolsó felesége, Parr Katalin. A mézszínű házak különös együtteseit fák övezik, felidézve az angol vidék valamennyi kliséjét. A falvak fölé emelkedő normann templomok szinte uralják a zöld völgyekből és a kőhidak alatt folydogáló patakokból összetett tájat. Nem érdemes itt autóba ülni, mert a táj finomságát és tisztaságát összerombolja a kipufogógáz.

A Tővidék Anglia legszebb része és legnagyobb nemzeti parkja. A hegyek között tizenhat óráig meg, közülük a legnagyobb a Windermere. Ide pihenni, sétálni, csónakázni, friss levegőt szívni jön mindenki. A kivétel Keswick városa, ahonnan rendszeresen indulnak kalandtúrák, Anglia legmagasabb pontjára is, a Scafell csúcsra, 975 méter magasra. William Wordsworth, Samuel Taylor Coleridge, a tavi költők (Lake Poets) – élete hosszú ideig kötődött e hegyvidékes területhez.

Windsor a világ legnagyobb lakott kastélya, egyben a királyi rezidencia. Termeit Rembrandt, Rubens, Van Dyck és Holbein mesterművei díszítik. Hódító Vilmos épített itt először kastélyt 1080-ban a királyi vadászerdő fáiból, ma a királynő egyik hivatalos rezidenciája. II. Erzsébet királynő több hétvégéjét is itt tölti. Az állami lakosztályokat királyi műkincsgyűjtemény: festmények, gobelinek, porcelánok, szobrok és páncélok díszítik. A Szt. György-kápolna az angliai gót építészet egyik legszebb példája, a III. Edward által 1348-ban alapított térdszalagrend (Order of the Garter) szelle-

mi központja. A kápolnában több uralkodó, köztük VIII. Henrik és harmadik felesége, Jane Seymour sírja található. A kápolna királyi esküvőknek is helyet ad. Mária királyné (V. György hitvese) babaháza egy piciny, 1:12 arányú, bebútorozott babaház, működő liftekkel, villanyal, folyóvízzel. 1500 mesterember 3 éves munkájának eredménye!

Stratford-upon-Avon bájos városában a drámaíró Shakespeare nyughelyét is felkeresheted. Pattanj fel egy nyitott tetejű buszra, és nézz körbe a városban. Milliók érkeznek évről évre Stratfordba, hogy láthassák Shakespeare szülőhelyét, Anne Hathaway kunyhóját és a Szentháromság-templomot, ahová a nagy drámaíró és családját temették. A Királyi Shakespeare Színház színvonalas előadásokkal, a környék pedig számos látványossággal – Teddy Maci Múzeummal, Európa legnagyobb pillangófarmjával – várja a látogatókat, s a rengeteg tradicionális angol pub a nap végére fáradt és szomjas turistákat.

York: a római korból származó fal három mérföld hosszan keríti körbe a várost. Merészkedj beljebb is, és nézd meg a York Minster-katedrális. Ha elfáradtál, térj be egy csésze teára a St. Helen téren, a Betty's Caféba. Alapítóját annyira lenyűgözte a Queen Mary hajó pompája, hogy kávézóját is ugyanilyen eleganciával építette fel. Nézd meg a Betty's Mirrort, a háború alatt a katonák kedvenc szórakozóhelye volt e bár, s gyémánttollal sokan belevésték a nevüket a tükörbe... Ha maradt erőd, menj a Nemzeti Vasúti Múzeumba, az állomás mögött, itt van a világ legnagyobb mozdonygyűjteménye.

Míg a lakosok véleménye szerint Glastonbury a hippitársadalom egyfajta gyűjtőhelye, addig a hippik a meglehetősen hétköznapi Glastonbury városát Nagy Britannia spirituális szívének tekintik. Így van ez. A város spirituális központja valójában egy sírhalom, melynek tetején a középkori Szent Mihály-templom egyik megmaradt tornya található. Ez a 175 méter magas sírhandomb állítólag a titokzatos Avalon-sziget, Arthur király legendáinak helyszíne volt.

F. U.

Warwick-kastély

British Museum

Kiosztották a Scream Awardsot!

Tudtad, hogy Scream, azaz Sikoly díjakat is osztanak? Hasonló díj ez, mint az Oscar, csak épp azok a filmek kapják, amelyek megborzongatnak bennünket, tehát tudományos-fantasztikus, horror, thriller, fantáziafilmek és rokonaik. A filmekben belül az érdekesítő jeleneket is díjazták. Íme az eredmény.

Legjobb sci-fi: Szuper 8. Győzedelmeskedett az Amerika kapitány – Az első bosszúálló, a Szörnyek, a Transformers: A Hold sötétsége és a Tron: Örökség felett.

Legjobb fantáziafilm: X-Men: Az elsők, legyőzte A fekete hattyút, a Harry Potter és a halál ereklyéi második részét, A Karib-tenger kalózái: Az ismeretlen vizeken filmet és a Thort.

Legjobb horror: Engedj be, megelőzte a Láttam az ördögöt, az Ármányost (Insidious), a Paranormál Activity 2.-t és a Piranha 3D-t.

Legjobb thriller: A Csúcshatás lett, legyőzte a Sorsügynökséget, Han-nát, a Vöröst és a Salt ügynököt.

Legjobb tévésorozat: A trónok harca, diadalmaskodott a Ki vagy doki, a Rejtély, Az igaz vér és az Élőhalottak fölött.

Sikoltozó színészek

A legjobb rendezői díjat Darren Arronofsky kapta, A fekete hattyúért, a legjobb forgatókönyv (vagyis scream-play) díjával pedig a Harry Potter és a halál ereklyéi második része lett jutalmazva. De nézzük a színészeket.

Legjobb fantáziafilm színésznő: Natalie Portman, A fekete hattyúban nyújtott alakításáért. Maga mögött hagyta Penélope Cruzt a Karib-tenger kalózaiból, Lena Headeyt A trónok harcából, Jennifer Lawrencet az X-Men-ből és Emma Watson, a Harry Potterből.

Legjobb fantáziafilm színész: Daniel Radcliffe – Harry Potter és a halál ereklyéi. Legyőzte Sean Beant a Trónok harcából, Johnny Deppet a Karib-tenger kalózákat, továbbá Michael Fassbendert és James McAvoyt az X-Menből.

Legjobb sci-fi színésznő: Milla Jovovich – A kaptár: Túlvilág. Megelőzte Hayley Atwellt az Amerika kapitányból, Karen Gillant a Ki vagy dokiból, Anna Torvot a Rejtélyből és Olivia Wildet a Tronból.

Legjobb sci-fi színész: Matt Smith – Ki vagy doki. Legyőzte Daniel Craigt és Harrison Fordot a Cowboyok és idegenekből, Chris Evanst az Amerika kapitányból és Jake Gyllenhaalt a Forrásködből.

Legjobb horrorszínésznő: Chloe Grätze Moretz – Engedj be. Tulszárnyalta Sarah Wayne Caliest az Élőhalottakból, Neve Campbellt a Sikoly 4-ből, Anna Paquint Az igazi vérből és Rose Byrnet az Ármányosból.

Legjobb horrorszínész: Alexander Skarsgard – Az igazi vér. Maga mögé utasította kollégáját, Stephen Moyert ugyanebből a filmből, Michael C. Hallt a Dexterből, Andrew Lincolnt az Élőhalottakból és Patrick Wilson az Ármányosból.

Legjobb mellékszereplő-színésznő kategóriában Mila Kunis nyert A fekete hattyúból, a legjobb mellékszereplő-színész pedig Peter Dink-

A Karib-tenger kalózái

lage lett A trónok harcából. Díjazták az újabb tehetségeket is, a legjobb áttörő színésznő Emilia Clarke, színész pedig Joe Manganiello lett, mindketten Az igazi vérben tűntek fel. A legjobb karakterszerepért járó díjat Hugh Jackman kapta az X-Menben nyújtott alakításáért. Maga mögött hagyta Buzz Aldrint a Transformersből, Kristen Bellt and Anna Paquint a Sikolyból, Richard Dreyfusst a Piranhából, sőt még Keith Richardsot is, a Karib-tengeri kalózpapát.

Szuperhősök és szupergonoszok

Legjobb szupergonosz: Ralph Fiennes mint Lord Voldemort a Harry Potter és a halál ereklyéiből.

Legjobb szuperhős: Chris Evans mint Amerika kapitány, az azonos című filmből. Menőbb lett az X-Mannél és a Superman alteregójánál Calrk Kentnél is, aki Tom Welling alakítja a Smallville-ben.

Legjobb jelenetek

Legemlékezetesebb jelenet, értsd. legszonyatosabb: a motorcsónak skalpolása a Piranha 3D-ből.

Legjobb harcjelenet: Scott Pilgrim és Knives végső harca Gideon Gravesel a Scott Pilgrim vs. A Föld című filmből.

Legelképezhetőbb jelenet: Voldemort és Harry Potter lelkeinek összekapcsolódása a Harry Potter és a halál ereklyéiből.

Legjobb üldözési jelenet: Londoni hintós üldözés, a Karib-tenger kalózaiból, és ezzel legyőzte az Amerika kapitányból a brooklyni üldözést, a Transformersből az országúti üldözését és a Sorsügynökségből a manhattani üldözést.

Legjobb egyéb

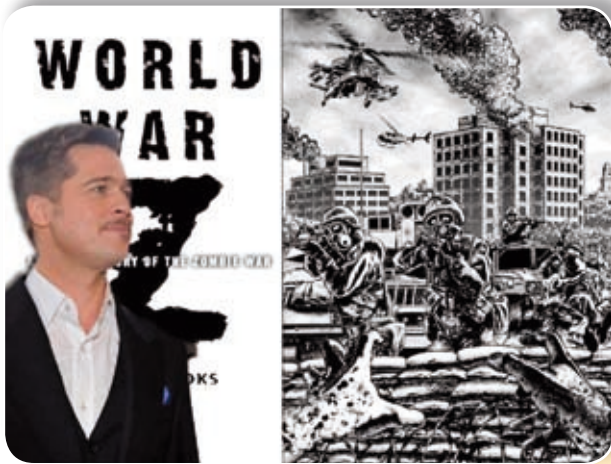
A legjobb 3D film a Transformers lett, a leglélegzetelállítóbb effektusok a Harry Potterben vannak, a legjobb képregény díjat pedig az Élőhalottak kapta. A legjobb képregényíró címmel Ed Brubakert tüntették ki, aki megalkotta az Amerika kapitányt, a legjobb képregényből készült film pedig a Scott Pilgrim vs. a Föld lett.

Összeállította: L. M.

Harry Potter

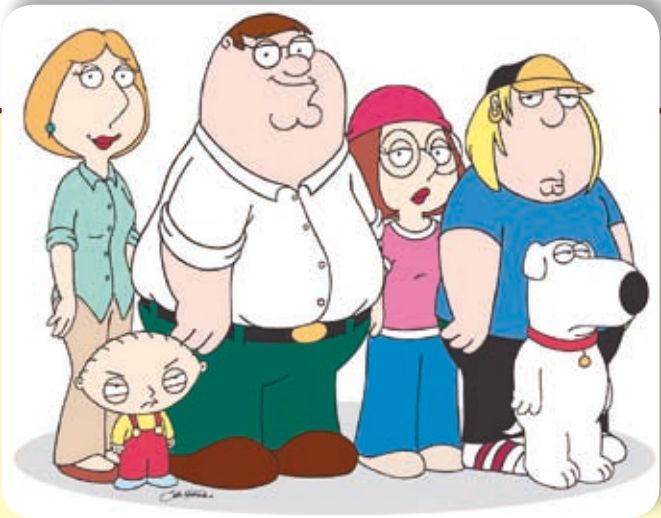
Halloweeni örület II.

Magyarországon nemrég olyan hírek láttak napvilágot, miszerint támadnak a zombik. Természetesen ezt nem kell szerint venni. Annyi történt csupán, hogy Brad Pitt újból Budapesten forgat, ezúttal a World War Z című filmet, amely zombitámadásról szól. A stáb már mindenféle kezdő akadályokon túl van. Először a Terrorelhárítási Központ elkobozta a filmhez való kellékgyűjteményt, utána pedig egy motoros elütötte a látványtervezőt. A filmhez egyébként statisztákat is kerestek, így a zombik túlnyomó többsége magyarországi lesz. Úgy tudni, hogy Kiszél Tünde volt az első, aki jelentkezett, az egyik reggeli tévéműsorban még ki is festették zombinak, hogy élethű(?) legyen.

Halloweeni örület I.

Neked volt kifaragott tököd halloweenkor? Alex Wernek volt, méghozzá nem egy, és nem is akármilyenek. Őt ugyanis a tökfárgás egyik nagymestereként tartják számon. Sztárokat farag a tökre, amelyek a megszólalásig hasonlítanak a modellre. Az érdeklődőknek Alex azt is elárulta, hogy egy ilyen celeb-tök kifaragása körülbelül hat órát vesz igénybe. Bizonyára az ára is megvan, de egy megrögzött rajongónak semmi sem túl drága. A celeb-tökök igencsak kapósak. Ha ügyes vagy, te is kísérletezhetsz a művészi tökfárgás tudományával, így néz ki például a Harry Potteres tök.

Véget érhet a Family Guy

Akészítők szerint már a hetedik évad után kifulladt a rajzfilmsorozat. Könnyen meglehet, hogy a mostani évad lesz az utolsó. A készítője, Seth MacFarlane maximálisan egyetért azokkal a rajongókkal, akik szerint a sorozat új részei sehol sincsenek a régiekhez képest, viszont reform helyett ő inkább, úgy ahogy van, felhagyna az egészszel: – Legbelül úgy érzem, már rég véget kellett volna vetni a rajzfilmnek. Szerintem hét évad bőven elég egy tévésorozatnak. Amikor rajongókkal beszélgetek, akkor is tulajdonképp titokban abban reménykedem, hogy ennyi volt – osztotta meg érzéseit Seth.

Csillag a csillagnak

R Reese Witherspoon a nagyon sokadik azoknak a sorában, aki a hollywoodi hírességek sétányán csillagot kapott. A színésznő családjával érkezett az ünnepélyes átadóra: – Sohasem gondoltam volna, hogy ez valaha megtörténik velem! Azt hittem, hogy Tennessee-ben élek majd, és orvos leszek. Szerencsésnek érzem magam, mert megadatott számomra a lehetőség, hogy mindennap azt csináljam, amit szeretek. Jó érzés moziba járni, két órára elbújni mindentől és álmodozni, remélem a filmjeimmel ezt tudom nyújtani az embereknek – mondta a színésznő a ceremónián.

Mennyi okos gyerekek!

A főtábla

Balról Korponai, Čevizović, Čiča, Juhász..., jobbról Kecskeméti, Pavkov, Mićin, Cvetanović...

Megkezdődött az utolsó, mindent eldöntő forduló. Aki bajnok akar lenni, annak győznie kell. De ha győz is, akkor sem biztos, hogy bajnok. Korponai még kalkulálhatott, hogy döntetlennel is megszerzi a bajnoki címet, csak hogy Kecskeméti Árpád ellen játszani, közben előre bekalkulálni akár fél pontot is, az úgy nem megy. Kristálytisztá, kockázatmentes, de kíméletlenül kemény játszma alakult ki, és tartott egy olyan végjátékig, amelyben az veszít, aki mindenáron nyerni akar. Így lett döntetlen. Ellentétben a tavalyi főtáblás rangadóval, melyben az ellenfelek döntetlenségben állapodtak meg már a megnyitásban.

A Tanár

A kívülálló számára kissé furcsa, hogy Vladimir Dezső ritkábban büszkélkedhet tanítványai dobogós helyezésével, mint a többi jól dolgozó szakvezető. Ez kimondottan annak a következménye, hogy ő sakk-klubban tanít, a mi versenyünkön pedig iskolák lépnek fel. Vlado tanítványai más-más újvidéki iskolákba járnak, ezért az általuk gyűjtött pontok úgymond szétszóródnak. A versenystatisztika a tanárnak nem írja a pontokat. Ha utólag visszszámolnánk, és halomra raknánk azokat a pontokat, amelyeket tanítványai gyűjtöttek az eddigiek során, aligha akadna ebben vetélytársa. Míg más iskolák különítménye akár egy személyautóban is elfér, Vlado egész autóbusznyi gyerekekkel szokott versenyünkre érkezni.

A felfedezett

Dejan Omorjan egyetlen nap alatt sztár lett. Tavaly még nem tudtunk róla, az idén már a harmadik fordulóban felfigyeltünk rá. Gondoltuk, nem győzi szuszszal a hét fordulót. De győzte. Hét játszmából hat pontot gyűjtött. A sakkban ilyen véletlenek nincsenek. Egyike Ljubiša Kuzmanović azon neveltjeinek, akik a fiúcsapatok versenyében utcahosszal diadalmaskodtak.

A búcsúzó

Juhász Bence jövőre már nem lép fel tornánkon, mert addigra „kiöregszik”. Az élénk észjárású fiú három éven keresztül szívfoltja volt versenyünknek, és ellenfelek hosszú sorának keserítette életét. Éljátékosa volt a felsőhegyi iskolának, amellyel csapatbajnoki címet is nyert. A képen Kecskeméti Árpádnak szurkol.

Kezet rá, indulunk! Vladimir Dezső és tanítványai

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatási, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

☎ (024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Megbízott főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■